A°. 1822. N°. 44.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, den 2den NOVEMBER, 1822.

EXTRACT *uit het Register der Handelingen en Resolutien van den Gouverneur Generaal in Rade.*

Is, met gemeen overleg van de Raden van Indië, goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk:

a. Te bepalen dat, in eenige nader aan te wijzen jatie-bosschen, aan elk en een iegelijk het kappen en wegvoeren van hout zal zijn vergund;

b. De aldus afteslane jatie bosschen te beperken tot de zoodanige, alwaar het hout schraal en kortstamm g groeit, en welke mitsdien van weinig belang voor den lande zijn, waarbij nog zal dienen te worden gelet, dat die bosschen zoo veel mogelijk in de nabijheid der hoofd-plaatsen van de residentien worden aangewezen, ten einde op dezelve steeds gemakkelijk eenig toezigt te kunnen houden; dat door dien afstand geene belemmering worde toegebragt in het bekomen van houtwerken tot het onderhouden en vernieuwen van bruggen, poststations enz.; dat de bedoelde bosschen niet te na grenzen aan de goede bosschen, welke het gouvernement aan zich behoudt, veel minder nog aan zoodanige bosschen, waarin dadelijk voor het gouvernement wordt gekapt, en dat zij niet aan dezelfde rivieren en sleep-wegen als de gouvernements-bosschen liggen, als waardoor eene wijde deur voor clandestiene kapping en afvoer van gouvernements-houtwerken zoude worden opengezet;

Ten tweede:

a. Aan de dessa bewoners, in de nabijheid der bosschen wonende, te vergunnen, voor eigen huis-gebruik en ten dienste van den landbouw, ook hout te kappen in de bosschen, niet begrepen onder die bij het eerste lid dezer resolutie bedoeld;

b. Deze vergunning te verbinden aan de verpligting, om telkens het districts-hoofd kennis te doen dragen van het doel waartoe de aankapping geschiedt, welk districtshoofd vervolgens maandelijks aan den resident verslag zal inzenden van de aldus bij hem bekend gewordene aankappingen, en onverwijld zal rapporteren, indien hij bevindt dat sommige dessa's-volkeren het alzoo bekomen hout tot andere einden dan *eigen gebruik* bezigen, en om geene houtwerken te kappen, die *boven* 18 à 20 voet lengte en *beneden* 6 duim dikte hebben;

Ten derde: enz.;

Ten vierde:

a. De residenten respectievelijk te magtigen, om van 's lands stapelplaatsen te doen verstrekken, aan een ieder die daartoe bij hen verzoek zal doen, zoodanige houtwerken als voorhanden zijn, en geschikt voor vaartuigen met welke de smalle handel of de visscherij uitgeoefend worden, mits zich verzekerende, dat die houtwerken in der daad tot scheepsbouw en tot geen ander einde worden gebezigd;

b. Te bepalen dat de houtwerken zullen worden verstrekt tegen 25 percent *beneden* den prijs, daarvoor bij het tarief vast gesteld, en dat voor de betaling derzelve een crediet zal worden verleend van zes maanden, voor zooveel noodig onder behoorlijken borgtogt, door den kooper te stellen;

c. Den onderhandschen afstand van scheepshoutwerken, doch zonder de vermindering van 25 percent en het crediet van 6 maanden, ook uittetrekken tot het benoodigde voor aanbouw of reparatie van schepen en vaartuigen, welke niet kunnen gezegd worden tot den smallen handel te behooren, zullende de residenten, wanneer zoodanige aanvraag geschiedt voor belangrijke en soms moeijelijk te verkrijgen stukken hout, bij den directeur der bosschen of plaatselijken chef van het marine departement moeten vernemen, of tegen de afgifte van zoodanige houtwerken ook sp.ciale bedenkingen bestaan;

Ten vijfde: enz.;

Ten zevende:

Te bepalen dat, voor zoo veel aangaat de residentie *Cheribon*, en alle de ten oost n van daar gelegene residentien, het kappen van kreupel- en brandhout aan een iegelijk vrij en onverlet zal blijven, en, voor zoo ver sommige kreupelbosschen al aar mo ten zijn verpacht, zulks zal ophouden bij het verschijnen der thans loopende pachttermijnen; blijv nde van den kap in de bedoelde bosschen uitgesloten alle *jatie*-boomen, als welke het gouvernement uitsluitend aan zich voorbehoudt.

Extract enz.

Accordeert met voorschreven register.

De algemeene secretaris,
BLOM.

BENOEMINGEN.

CIVIELE.

Tot notaris te Samarang, de heer *H. L. J. van Barthold.*

KOLONIALE MARINE.

Tot 2den luitenant, de heer *H. van Blommestein.*

Tot buitengewoon 2den luitenant, de buitengewone 2de luitenant der koninklijke marine *H. J. B. Sikman.*

MILITAIRE BENOEMINGEN.

Bij het regement artillerie no. 5.

Tot 2den luitenant en officier van kleeding, de serjant-majoor der artillerie *J. B. van Gelien.*

Tot 2den luitenant, de serjant bij hetzelfde regement *P. van der Horst.*

Bij het bataillon infanterie no. 19.

Tot 1sten luitenant, de 2de luitenant *L. Dusser de Barenne*, van hetzelfde bataillon.

Tot 2den luitenant, de serjant van het bataillon infanterie no. 25 *F. Comhair.*

Bij het bataillon infanterie no. 24.

Tot kapitein, de 1ste luitenant *A. A. T. D. Bölling*, van het bataillon infanterie no. 19.

PLAATSINGEN.

Bij het regement infanterie no. 18.

De 2de luitenant *H. Kok.*

Bij het bataillon infanterie no. 20.

De 2de luitenant *J. H. Vrhorst.*

VERPLAATSINGEN.

Bij het bataillon infanterie no. 22.

De 2de luitenant *F. B. Verlooij*, van het bataillon infanterie no. 23.

Bij het bataillon infanterie no. 23.

De 2de luitenant *W. Grienwald*, van het bataillon infanterie no. 22.

ZEE-TIJDINGEN.

Schepen Straat Sunda doorgezeild.

Uitgezeild.

Oct. 25—schip *De Jonge Pieter*, J. Vink; van Batavia den 24sten october, naar Ostende.

Oct. 28—schip *Fortitudo*, S. Lieves, van dito den 27sten dito, naar Amsterdam.—Amerik. brik *Marij*, J. P. Child; van dito den 27sten dito, naar Mauritius.—Dito schip *Henry Aster*, J. Clark; van Canton den 21sten september, naar New-Iork.

Oct. 29—Fransche brik *L' Actif*, S. Arromand, van Bordeaux den 7den julij, naar Batavia en Manilla.

Oct. 30—Eng. schip *Constantia*, Regmond; van Mauritius den 10den september, naar Batavia en Manilla.—schip *Cornelia*, Mackeno; van Batavia den 28sten october, naar Antwerpen; passagier, de weduwe Gezellschap.

BATAVIA.

Aangekomen.

Oct. 27—Eng. schip *Azia*, Reid; van Port Jackson den 9den september.—Dito schip *Guildford*, M. Johnson, van dito den 9den dito.—brik *Gullek*, M. Hornang; van Tagal den 24sten october.—brik *Johanna*, G. Marcherus, van Samarang den 22sten dito; passagiers, de heeren J. Macareth, J. S. Parsadan en J. J. Stevan.—brik *Cato*, M. Voogd; van Pekalongan den 22sten dito.—brik *Fortuin*; H. A. Beaver; van Tagal den 24sten dito; passagi r, de heer A. Karsdorp.—goerab *Semoet*, Mentik, van dito den 25sten dito.—brik *Goanlie*, Lim Khekseang, van Rembang den 19den dito.

Oct. 28—schoener *Pamalang*, Tjie Hoanboin, van Tagal den 24sten october.

Oct. 29—schip *Hercijna*, A. N. Martens, van Grissee den 21sten october.—brik *Lasjum*, Que Kimgouw, van Sourabaija den 15den dito; passagiers, J. Bakerbusij; W. van Steenbergen en C. Tentua.—brik *Japara*, Tong Poatko, van Tagal den 16den dito.—schoener *Patolkaij Mocbarak*, Oewak Smael, van Grissee den 21sten dito.

Oct. 31—brik *Aurora*, C. J. Gebhardt, van Sourabaija den 23sten dito; passagiers, de heeren J. C. Dipping, S. Swerissen en A. M. van de Laar.—brik *Tjoangien*, Koe Kongping, van Samarang den 16den dito.—Amerik. schip *Clarissa*, J. D. Denns, van Indramaijoe den 29sten dito; passagiers; de heer J. J. van der Hoeven en familie, en M. J. A. van Oppen.—brik *Malatie*, Tan Kamko, van Rembang den 24sten dito.—schoener *Wilhelmina*, J. F. Samuels, van Grissee den 22sten dito.

Oct. 31—schip *Jesij*, C. Stricker; van Sourabaija den 25sten october; passagiers: de heeren P. Davidson en Carow.—brik *Clementine*, F. J. Sergé, van Toboalij den 21sten dito, passagier, een officier en drie soldaten.

Vertrokken.

Oct. 26—schip *Pekin*, R. Sijmons, naar Pamanoekan; passagier, de heer P. Hardij.—dito *Pamalang*, J. Chappel, naar Cheribon.—brik *Geertruida*, R. de Vos, naar Samarang; passagier, mevrouw Boucher.—dito *Fredrik*, Lie Tjingsing, naar Indramaijoe.—dito *Jacoba*, Lie Biongko, naar dito.

Oct. 27—schip *Kumbang Jattie*, C. McLean, naar Calcutta; passagiers, de heeren J. Deans, W. Scott en familie, W. M. Willson, C. Vignolet, Arctoon en Sarief.—dito *Fortitudo*, S. Lieves, naar Antwerpen; passagiers, de heer Cezard en jonge jufvrouw L. D. Dubliqué.—brik *Indramaijoe*, J. Backer, naar Indramaijoe.—Amerik. brik *Marij*, S P. Child; naar Nederland; passagier, de heer Welbank.—Eng. schip *Wellington*, G. Maxwell, naar Calcutta; passagiers, de heeren J. Willson, D. E. Fraser en familie, W. Thompson, J. Slater, T. Anderson en C. W. van der Linde.

Oct. 28—schip *Cornelia*, G. Mackeno, naar Antwerpen.

Oct. 29—brik *Tjoempo*, Tjan Sioko, naar Cheribon.—schip *Prince Blucher*, W. H. Nash, naar Sourabaija.—brik *Wauhen*, Tio Tjokko, naar Indramaijoe.

Oct. 30—schip *Apollo*, P. A. Durand, naar Antwerpen; passagiers, mejufvr. A. M. Losgert, J. Bieber met hare dochter.—schoener *Zwaluw*, Kamal, naar Cheribon; passagier, de heer J. J. Salomons.

Oct. 31—Amerik. brik *Leander*, C. Rowndij, naar Trumond, op de westkust van Sumatra.—Door het gouvernement ingehuurd schip *Baron van der Capellen*, W. Purvis, naar Padang, met Z. M. troepen; passagiers, de heeren T. Ingwald en R. Jack.—schip *Emilie*, J. Rosf, naar Sourabaija; passagier, de heer C. Delvendiep.—schoener *Molucco*, T. S. Parrij, naar dito.

Nov. 1—brik *Elizabeth*, J. Bowie, naar Indramaijoe.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-schip *Tromp*; schepen Magellan; Het Schoon Verbond, Cornelia, Java Paket, Rotterdams Welvaren, Fatal Karim, Jacoba, Esperance, Cornelia Sara, De Brie Gebroeders, Jessij, Hercijna; brikken Hingthaij, Fannij, Jupiter, Maria Charlotta, Tagus, Hortense, Goed Fortuin, Adventure, De Hendrik, Elizabeth, Gollek, Johanna, Cato, Fortuin, Goerab Semoet, Goanli, Lassum, Japara, Aurora, Tjoangin, Malacie, Clementine; schoeners Duckling, Haphin, De Grissee, Rembang, Drake, Hoklie, Pamalang, Patolkair Mobarak, Wilhelmina.—Eng. schepen Eliza, Azia, Guildford.—Amerik. schepen Messenger, Clarissa; brik Pioneer.

SAMARANG.

Aangekomen.

Oct. 20—Arab. schip *Magbar*, Sech Joesoef Bin Allie, van Batavia.—schoener *Alligator*, D. McLennan, van Joana.—Chinesche brik *Lassum*, Qua Kimgow, van Sourabaija; passagiers, de heeren J. F. Harrar, J. Bakerbessij, W. Steenbergen, C. Tentua en D. Rihatta.

Oct. 21—sloep *Charlotta*, Ocij Joeko, van Cheribon.—Z. M. schoener *Castor*, G. A. Kraaij, van beoosten Cheribon.—schip *Franklin*, C. Swaan, van Batavia.

Oct. 24—schoener *De Snoek*, J. Kasperman, van Joana.—brik *Francina*, F. A. de Parma, van Sourabaija; passagiers, de jonge heer R. L. Wijgchel, mejufvrouw Parma en kinderen.

Oct. 25—Arab. brik *Joseph*, Said Hoesin, van Joana.—schip *Gombore*, W. Morling, van Batavia; passagier, de heer C. F. E. Praetorius.

Vertrokken.

Oct. 20—schip *Star*, J. G. Duncan, naar Sourabaija.

Oct. 22—brik *Johanna*, G. Martherus, naar Batavia; passagiers, de heeren J. S. Parsadan, J. J. Stephan en C. Macartich.

Oct. 24—Z. M. schoener *Castor*, G. A. Kraaij, naar Pontianak; passagiers, de luitenants Van Der Wijck en Reijser.—brik *Lassum*, Qua Kimgow, naar Pekalongan en Batavia; passagiers, de heeren J. Bakerbessij, W. Steenbergen, C. Tentua en Rihatta.

Oct. 25—sloep *Charlotta*, Ocij Joeko, naar Japara.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. kanonneer-boot *No.* 16; brikken Johanna Hubertina, Anna Maria; schoener Sophia.—Amerik. brik Naijad.—Arab. brik Fattaholkair; sloep Cheribon.—Maleische brik De Goede Hoop; schoener Remantjieta; sala fala Boejang Slamat.—Chinesche brikken Sandhang, Pieternella, Tiksing; schoener Marij.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

Oct. 25—schip *Star*, J. G. Duncan, van Batavia den 13sten october; passagier, de heer F. Scott.

Vertrokken.

Oct. 19—brik *Francina*, F. Parma, naar Samarang, passagiers, de jonge heer Wijgchel, mejufvrouw Parma en kinderen.

Oct. 23—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere brik *Aurora*, C. J. Gebhardt, naar Batavia; passagiers, de heeren Dipping, van de Laar en Swerissen.

Oct. 24—Voor het gouvernement ingehuurde particuliere schoener *Victoria*, P. Levingston, over Rembang naar Batavia.

Oct. 25—brik *Jessij*, C. Stricker, naar Batavia; passagiers, de heeren Davidson, Jackson, H. V. Cheron en mejufvrouw Cheron.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *van der Werf*, *Melampus*; korvetten *De Zwaluw*, *Courier*, *Zeepaard*; brik *Orestes*; roei-kanonneer-boot *No.* 13; schepen Thomas Wilson, Henriette Elizabeth, Hapsoen, Maria, Nieuwe Zeelust, Vrouw Helena, Star; brikken Amazoon, Constantia, Eliza, Livinia, Marzoekie, Tambakboijo; schoeners La Modeste, Lucifer, De Hoop, Frederika; kotter De Goede Hoop.

BESOEKIE, *den* 19*den october* 1822.

Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal, die met mevrouw de Baronesse VAN DER CAPELLEN den 13den dezer alhier aangekomen was, heeft, na een' dag te hebben vertoefd, den 15den even na middernacht alleen dezelfs weg vervolgd naar Banjoewangie, en die reis van 100 palen afstands in vijftien uren gelukkig volbragt.

De wagenweg, welke vroeger slechts liep tot Kalie Tiekoes, is thans gebragt tot Somberwaroe, alwaar Z. Exc. te paard is gestegen, en den klippigen weg van ongeveer 18 palen door het Banjoewangiesche bosch op die wijze heeft afgelegd tot Badjoelmatie, van waar voorts het overige van de reis weder per as is voortgezet, over eenen sedert korten tijd insgelijks nieuw aangelegden weg, die thans nog bezwaarlijk is, maar eerlang zonder veel moeite tot eenen bekwamen en gemakkelijken wagenweg zal kunnen worden gemaakt.

Z. Exc. heeft zich slechts een' dag te Banjoewangie kunnen ophouden, en heeft dien dag besteed tot het bezigtigen van het nieuwe fort, welks voltooijing thans aanmerkelijk begint te vorderen, van de lagere school, de gevangenis, en het bannelings etablissement van Soeka Radja, benevens een paar der naastbij gelegene koffij-tuinen. Dit kort oponthoud is echter reeds genoeg geweest, om Z. Exc. te overtuigen, dat, na de dorre streek te zijn doorgetrokken, welke deze residentie aan de westzijde van het overige onzer bezittingen bijna ontoegankelijk maakt, dit gedeelte van Java verder niet minder prachtig en vruchtbaar is, dan de schoonste punten welke elders op dit eiland worden aangetroffen. De heerlijke gezigten, die men op verscheidene plaatsen in den omtrek der hoofdnegorij, en bijzonder van het residentie-huis op de straat Balie en het eiland van dien naam heeft, worden door weinige andere geëvenaard, veel min te boven gegaan.

De omstandigheid dat Z. Exc., voor zoo ver bekend is, de eerste Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië is, welke dit oord heeft bezocht (*), is door den regent gevierd met een tijgergevecht, hetwelk hier des te eigenaardiger is, daar deze verschrikkelijke dieren, zoo als men weet, in een gedeelte dezer residentie, meer dan in eenige andere, veel in getal en groot van soort zijn.

Z. Exc. heeft zeer vroeg in den morgen van den 17den de terug reis herwaarts aanvaard, met dat voorspoedig gevolg, dat zij in niet meer dan elf uren van Banjoewangie op deze residentieplaats in volmaakten welstand is teruggekeerd.

Heden heeft Z. Exc. alhier een tijger- en stieren-gevecht bijgewoond, en eene inspectie genomen der kazerne, der gevangenis, en van de pakhuizen.

BATAVIA, *den* 30 *october* 1822.

Wij hebben weder nadere berigten omtrent de reis van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ontvangen, loopende tot den 26sten dezer maand. Wij maken het ons tot een genoegen, deze ons aan onze lezers mede te deelen.

Den 20sten dezer is Z. Exc. te vier ure 's morgens van Besoekie over Probolingo naar het Tengersch gebergte vertrokken, voornamelijk om met het voornemen om den brandenden berg Brama te bestijgen.

Daar de weg derwaarts slechts tot op acht palen boven Probolingo bruikbaar is voor rijtuigen, is Z. Exc. te paard gestegen, en heeft te een ure na den middag Tenger bereikt, alwaar een zeer geschikt huis staat, het welk tot nachtverblijf was bestemd, en alwaar Z. Exc. zich voor het oogenblik niet langer ophield, dan noodig was om het middagmaal te nemen; zijnde Z. Exc. dadelijk weder te paard gestegen, om zich te begeven naar den Brama, op ongeveer vier palen afstands van en boven dit punt gelegen.

Zoo wel deze weg, die onafgebroken over steile en van diepten omgevene berg-ruggen loopt, als de vroeger afgelegde 20 palen tot Tenger, zijn met veel oordeel, en in aanmerking van het terrein, gemakkelijk aangelegd. Dezelve waren in den best mogelijken staat, zoo dat mevrouw de Baronesse VAN DER CAPELLEN, in eenen draagstoel, dezen belangrijken togt zoude hebben bijgewoond, indien haar hoog welgeboren hierin niet verhinderd ware geworden door eene verwonding aan het been, eenige dagen vroeger bij het instappen van een rijtuig bekomen, welke, hoe zeer van geenen ernstigen aard, echter het doorstaan van noodelooze vermoeijenis onraadzaam maakte.

De berg Brama heeft eene zeer bijzondere ligging; hij staat bijna geheel op zich zelven, en rijst tot eene hoogte van (naar gissing) vier of vijf honderd voet uit eene vlakte, de Zandzee genaamd, welke rondsom bevat is tusschen eenen cirkelvormige bergketen van ongeveer dezelfde hoogte als de Brama.

(*) De Gouverneur Generaal, die op Banjoewangie aan land is gesteed, was geen Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, en had dien post nog niet aanvaard, op het oogenblik dat hij zich te Banjoewangie bevond.

Bij het afstijgen van dezen eersten bergmuur, die om zoo te spreken loodregt is, was de lucht zoo nevelig, dat men den Brama, die op eenen afstand van twee palen ligt, niet konde onderscheiden, en zulks leverde het vooruitzigt op eene slechts gedeeltelijke voldoening aan het oogmerk dezer vermoeijende reis. Intusschen werd de vlakte (zandzee) overgereden, en ook de Brama zelf grootendeels te paard bestegen, tot dat de steilte en de vermoeidheid der paarden noodzakelijk maakten, het laatste eind tot op den rand van den krater te voet op te klimmen. Hier beletten de nevel en de opstijgende rook naauwkeurig iets hoegenaamd te onderscheiden; alleen hoorde men een gedruisch, niet ongelijk aan dat hetwelk men bij eenen frisschen zeewind aan het zeestrand hoort. Maar na verloop van weinig minuten trok de nevel op, en de zon verlichtte langzamerhand een der ontzettendste maar tevens prachtigste gezigten, welke men zich kan voorstellen.

Uit den krater, op welks rand Z. Exc. zich bevond, steeg ter diepte van 300 voet, en met het gedruisch hierboven gemeld, eene groote kolom dikke rook op, die, naar mate zij door den wind verdreven werd, zware rotsklompen ontdekte, welke door den zwavel gansch geel gemaakt waren. Kleinere rookwolken drongen op onderscheidene andere plaatsen uit den grond en de scheuren van den bergwand te voorschijn, en in het diepste van den bodem bespeurde men 3 à 4 gaten of holen, welke als gevuld schenen met gloeijend metaal. Naar mate de rook meer of min dik was, en naar gelang van den wind, wisselde de vertooning van den wijden krater en van die gloeijende gaten af. De ondergaande zon noodzaakte intusschen Z. Exc. zich van deze plaats te begeven, waar het oog zich naauwelijks kan verzadigen, en te denken aan den terugtogt naar Tenger, alwaar Z. Exc. juist bij het invallen van den nacht terug gekeerd was. In den avond bezocht Z. Exc. nog verscheidene woningen der nabij gelegene dessa's, wier inrigting geheel overeenkomt met die welke in het Passarouangsche gedeelte van Tenger zijn aangetroffen. (*Zie ons no.* 43).

Een priester of dervraagd zijnde over de zeden en godsdienstige gebruiken der inwoners, bleek het al spoedig, dat zij tot eene secte behooren, te eenemaal verschillend van die der Mahomedanen, en in vele opzigten gelijkende naar die der Braminen, wier goden bij naam aan dezen priester niet onbekend waren.

De hoogte van het Tengersch gebergte wordt opgegeven bij meting bepaald te zijn op 7200 voet, en van den top van den Brama op circa 8000 voet. De koude is op den middag te 2 ure naauwkeurig waargenomen op 65 à 66°, in des avonds en 's nachts gedaald tot 53°. Een groot houtvuur deed bij dien graad van koude eene aangename uitwerking, en herinnerde de aanwezigen aan een gevoel van Europische winterkoude, welk in dit klimaat anders onbekend is.

In den vroegen morgen van den 21sten verliet Z. Exc. dit oord, en was reeds te 9 ure 's morgens te Probolingo teruggekeerd, van waar Z. Exc., na eenen kleinen omweg gemaakt te hebben over Bedoelang, en er de houtstapelplaats bezigtigd te hebben, dadelijk den weg insloeg naar Besoekie, en er omtrent 2 ure in den namiddag aankwam.

Den volgenden dag is Z. Exc., vergezeld van mevrouw de Baronesse VAN DER CAPELLEN, in volmaakten welstand op Passarouang aangekomen, en beide hebben den 23sten dezer Malang en de ruines van het oude Singa Sarie bezocht; alwaar sedert het bezoek, alhier in 1819 afgelegd, weder eenige even belangrijke monumenten als de vroeger gevondene zijn opgedolven.

Den 24sten is Z. Exc. op Sourabaija terug gekomen, heeft den 25sten den Sultan van Madura op Bankallang met een bezoek vereerd, alwaar zich ook de Panembahan van Sumanap en de Pangerang van Pamakassang bevonden, en is in den avond van dienzelfden dag weder naar Sourabaija gekeerd, na een' uitstap van Bankallang te hebben gemaakt naar Simbilangan, tot het in oogenschouw nemen van het zeehoofd en van den voormaligen militairen post te dier plaats.

Den ochtend van den 26sten heeft Z. Exc. besteed tot het bezigtigen van het groote hospitaal te Simpang, welks schoone ligging en inrigting alleen heeft kunnen worden overtroffen door de uitstekende orde, welke in hetzelve heerscht, en door de volmaakte behandeling, welke de lijders van de zijde der officieren van den geneeskundigen dienst ondervinden, en welke laatste dan ook de meeste goedkeuring van Z. Exc. hebben verworven; voorts van de gevangenissen, het vrouwen-hospitaal, enz.

Alles was in gereedheid gebragt voor het vertrek van Z. Exc. naar Batavia, en men dacht dat Z. Exc. den 27sten des morgens zich met mevrouw de Baronesse VAN DER CAPELLEN zoude inschepen aan boord van Zr. Ms. koloniale korvet *Zwaluw*.

Den 31 october 1822.

Den 8ſten dezer maand, in den namiddag omſtreeks 2 ure, is een gedeelte van het regentſchap Sumadang, in de Preanger Regentſchappen, het tooneel geworden van een der verſchrikkelijkſte natuurverſchijnſelen.

Niet minder dan 88 kampongs en meer dan 2000 zielen zijn eene prooi geworden van eenen alles vernielenden lavastroom, welken de berg Galoeng-Goeng, op de grenzen van Sumadang en Limbangan, die nimmer als vuurſpuwend bekend is geweest, op het onverwachtst heeft uitgeſtort. Het is nog niet mogelijk geweest volledige en naauwkeurige opgaven van deze noodlottige gebeurtenis te erlangen; voorloopig echter kan het volgende reeds worden medegedeeld.

Een ſlag, gelijk aan dien van het losbranden van een zwaar ſtuk geſchut, heeft zich eensklaps doen hooren, waar op men eene zware wolk van rook aan den voet van den berg heeft zien opgaan, verzeld van een' zoo hevigen wind, dat huizen en boomen daardoor omver gerukt werden. Daarna ontſtond er eene volſlagene duisternis, en vervolgens heeft zich, gedurende ruim 3 uren, een regen van brandende asch en een ſtroom van lava op het land in den omtrek van circa 20 palen uitgegoten, die huizen, boomen, menſchen en dieren met zich medegeſleept, bedolven en verbrand heeft. Na verloop dezer drie uren werd het weder licht, en viel er eene menigte van zand en kleine ſteenen ter aarde.

De tijding van dit ontzettend voorval kwam eerst des avonds van den 10den tot den reſident, die zich onverwijld naar de verwoeste ſtreken op weg begaf, en reeds ſpoedig in de nabijheid derzelve kwam, maar op den 14den, uit hoofde van den gloed der lava-modder aan de eene zijde, en den hoogen ſtand der rivieren, die door de uitſtorting opgeſtopt waren, aan de andere zijde, ondanks alle daartoe aangewende pogingen, de hoofdpunten zelven nog niet bereiken kon. Er zijn dadelijk op vier plaatſen hospitalen aangelegd, om de gewonde menſchen welke den dood ontkomen zijn, en wier getal niet gering is, zoo als men kan beſeffen, te verzorgen; en niets wordt onbeproefd gelaten, om de menſchen uit de naburige districten, die hunne woningen ontvlugt zijn, gerust te ſtellen en van het noodige voedsel te voorzien.

Den 15den is de reſident niet zonder veel moeite gekomen tot Tasſik Malaija, en heeft dien dag Indihieng, Tjiboeroei, en Lebiwangong bezigtigd, alwaar de verwoesting volſlagen is, en in ijsſelijkheid alle beſchrijving te boven gaat. Bijna niet een eenig ſchepsel is uit die plaatſen ontkomen, en de meeste lijken zijn op weinige pasſen buiten de kampongs gevonden, een bewijs dat de inwoners, hunne woningen ontvlugtende, door den kokenden ſtroom zijn ingehaald, en aanvankelijk de voeten verbrand hebbende, in den poel geſtort zijn, en aldus den vreesſelijkſten dood hebben ondergaan.

Tot of den 17den was het district Singaparna ontoegankelijk. Het ſchijnt door den lava-ſtroom minder dadelijk geleden te hebben, maar, aangezien het laag ligt, en de rivieren in de nabijheid alom verſtopt zijn, rigten de overſtroomingen ook daar de ontzettendſte verwoesting aan. Volgens voorloopige berigten zouden onder anderen twee heuvels, op welke zich een aantal van 60 en 80 menſchen voor het water hadden trachten te bergen, door het geweld van den ſtroom zijn overmagtigd, en alle deze ongelukkigen ten grave zijn geſleept.

Daar men op het behoud van dit district gerekend had, om te voorzien in de behoefte aan levensmiddelen voor de overige districten, is deze omſtandigheid dubbel treffend.

De reſident der Preanger Regentſchappen roemt ten hoogſte den ijver van alle de onder zijne bevelen ſtaande ambtenaren, en de goede pogingen welke de regenten en verdere inlandſche hoofden in het werk ſtellen. De onvermoeide diensten van den plaatſelijken heelmeester *Bruijninga* worden met het beste gevolg bekroond, zijnde reeds verſcheidene der ligt gebrande menſchen onder zijne behandeling herſteld, en latende het zich aanzien, dat de meeste zwaarder gewonden binnen weinige dagen insgelijks genezen zullen zijn.

Ook wordt nog loffelijke melding gemaakt van den opziener der landelijke inkomsten *Wouters*, in het district Galo, reſidentie Cheribon, die uit eigene beweging, zoodra hij eenig berigt van het ongeval had bekomen, zich op de plaatſen zelve heeft begeven, en de eerſte hulp heeft toegebragt tot het begraven der opeengehoopte lijken.

Bij het vernemen dezer ontzettende gebeurtenis zullen gewis velen onzer zich genegen gevoelen, om eenige verzachting toe te brengen in het deerniswaardig lot van honderden arme landbewoners, die zich in een oogenblik van have en goed ontbloot hebben gezien. De behoefte is minder aan geld, dan aan linnen tot verband voor gewonden, aan kleedingſtukken, gereedſchappen enz., en wij vernemen met genoegen, dat men voornemens is eene commisſie bijeen te roepen, tot het doeltreffend gebruik der giften, welke ongetwijfeld met liefde zullen gedaan worden, ten behoeve der door dit ongeval lijdende inwoners der Preanger Regentſchappen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKYE.

Chio, *den 17den april.*

Den 11den dezer kwam het Turksch eskader, uit twee driedekkers, vier tweedekkers, tien fregatten en achttien andere vaartuigen bestaande, alhier aan. Terstond werd de landing bewerkstelligd, en er werden 12 à 15,000 man aan wal gezet. De generaal *Logotheti* nam dadelijk de vlugt naar het gebergte, zijne levensmiddelen, ammunitie, bagaadje, kanonnen, kortom alles verlatende. De Turken maakten zich meester van de ſtad, en beginnen aldaar vele ijsselijkheden. De wijken der Grieken en der Katholijken werden in den brand gestoken, en alle de huizen geplunderd, vernield, de kerken ontheiligd, ja zelfs de dooden opgegraven en ginds en herwaarts geworpen. Eene menigte Grieksche huisgezinnen namen hunne toevlugt tot het Franſche consulaat. De heer *Digeon*, Fransch vice-consul, ontving hen aldaar met open armen, in weerwil van het gevaar, dat daaruit voor hem en voor de Franschen, die insgelijks in zijn huis eene schuilplaats hadden gezocht, ontstaan kon. Aldaar b vonden zich, binnen weinig tijd, vijftien honderd lieden bijeen. Op het verzoek van den heer *Digeon* aan den pacha, werden er door laatstgemelden bevelen uitgevaardigd, dat de consulaten moesten geëerbiedigd worden, en dat niemand, op doodſtraf, daarin mogt doordringen. De heer *Digeon* verzocht en bekwam, behalve eene wacht voor het Fransche consulaat, ook nog wachten voor die van Oostenrijk en van Napels. Daar de Oostenrijksche consul zich op zijn buitengoed bevond, ſteeg de heer *Digeon*, oordeelende dat hij aldaar aan gevaar blootgesteld kon zijn, te paard, en begaf zich, te midden van eene hagelbui van kogels, die door het eskader geschoten werden, derwaarts, bragt hem naar de ſtad terug, en bezorgde hem insgelijks eene veiligheids-wacht. Den 13den kwam een Fransch fregat midden onder het Turksch eskader ten anker, en werd door hetzelve met een en twintig salutſchoten begroet. De brand heeft tot den 16den geduurd, en de grootste verwoestingen aangerigt. Daar het Fransche consulaat van de andere huizen afgezonderd ſtond, is hetzelve behouden gebleven. De insurgenten hebben zich in het gebergte verschanst, werwaarts zij door de Turken vervolgd zijn geworden.

POLEN.

Warschau, *den 20ſten april.*

De raden der Waiwoden, aan den Keizer verſcheidene getrouwe adresſen hebbende doen toekomen, heeft de minister van binnenlandsche zaken daarop een antwoord gegeven, in hetwelk men het navolgende leest:

„ Toen de Keizer ondernam, de rust van Polen te herſtellen, had hij geen ander doel, had hij geene andere vergelding voor zich in het oog, dan het geluk aan Polen te verzekeren, door het te roepen, om in de beſtemming van zijn rijk te deelen, en het met broederlijke banden aan zich te verbinden, en zulks op eene wijze, welke hem het geschiktst voorkwam tot behoud der voordeelen van deszelfs nationaal karakter. De moeijelijkheden van deze onderneming, welke hoogstdezelve niet dan met veel leedwezen, en na de onmogelijkheid en de gevaren der uitvoering er van te hebben ingezien, zou laten varen, waren voor Z. M. niet verborgen.

„ Deze onmogelijkheid en die gevaren konden ſlechts door de Polen zelven veroorzaakt worden.

„ Z. Keiz. M. is er verre af van te denken, dat er Polen kunnen beſtaan, die zoodanige vijandelijke neigingen tegens hun vaderland zouden voeden, om hunne medeburgers, door een misdadig gedrag, aan het verlies van hunne dierbaarſte hoop bloot te ſtellen. Doch deze noodlottige gebeurtenis kon insgelijks veroorzaakt worden uit eene onbedachte overdrevenheid der onvolmaaktheid, welke ſteeds onafscheidelijk van alle menſchelijke handelingen is; door eene ſlaafsche navolging van de middelen, in andere landen, ofschoon tot geheele andere doeleinden, door de verſtoorders der publieke rust gebezigd; door de zinnelooze handelwijze, om valſche leerſtellingen te prediken, waarvan de toepasſing met de maatſchappelijke orde onbeſtaanbaar is; door klagten van beleedigden hoogmoed, of door eene verdwaling, in welke men, door een te groot verlangen om zich te doen opmerken, geſleept wordt, of welke het uitwerksel zijn van eene teugellooze verleiding, van eene blinde boosheid, of van eenen misdadigen hoogmoed.

„ De minister van binnenlandſche zaken en van politie is al verder belast met er bij te voegen, dat het tegenwoordig oogenblik dat gevaar verdubbelt, en dat men hetzelve niet kan ontwijken, dan door een regtmatig vertrouwen in het gouvernement, door eene volſtandige voorzigtigheid, door eene wijze gematigdheid, en door een' geest van orde en onderwerping aan de overheden. Bij het aanwijzen van dit gevaar heeft zich Z. M. van zijnen eerſten pligt gekweten. Doch er zou hem een tweede niet minder geheiligde pligt overblijven, indien er, in weerwil van deze waarſchuwingen, die zijne vaderlijke bezorgdheid hem thans ingeeft, een dergelijk gevaar zou ſtand grijpen. Want alsdan zou het pligt zijn, door krachtdadiger middelen alle ondernemingen te beletten, welke ſtrekken mogten om de publieke rust te ſtoren of ergernis te veroorzaken. Het is Z. M. aangenaam te mogen hopen, dat de verknochtheid der Polen voor hun vaderland ſteeds over de oproerige pogingen van eenige woelzieke geesten, indien dezelve zich onder hen mogten bevinden, zal zegevieren; dat de Polen zekerlijk aan hunne vijanden de door hen verlangde gelegenheid niet zullen willen verſchaffen, om nogmaals met eenige waarſchijnlijkheid de beſchuldiging te herhalen, dat alle pogingen, ter bewerking van het geluk der Polen, en om hun, door middel eener constitutie, eenen gerusten en bloeijenden toeſtand te verſchaffen, welke derzelver nationaal beſtaan zal verzekeren, ſteeds vruchteloos geweest zijn en wezen zullen.

„ De minister twijfelt niet, of de raad der Waiwoden zal overtuigd zijn van de buitengewone voorzigtigheid en van de voorzorgen, die de toeſtand van het rijk, te midden der omſtandigheden waarin hetzelve zich bevindt, beveelt, indien het immer tot het genot der voordeelen, die deszelfs constitutie en de weldoende bepalingen van Z. M. den Keizer en Koning, hetzelve veroorloven te verwachten, wil geraken. Dienvolgens zal de raad der Waiwoden ongetwijfeld aan het verſtand van alle ingezetenen brengen, dat geduld en rust het eenig en onvermijdelijk middel is, om de natie tot eene gelukkige toekomst te leiden, terwijl anders de zoek niet haar niet dan eene ontbinding of geheel verderf zou op den hals halen."

ZWEDEN.

Stokholm, *den 6den mei.*

Z. M. heeft zich een' ſtaat doen voorleggen van de tegenwoordige sterkte onzer zeemagt. Volgens het daarvan publiek gemaakt berigt is deze ſtaat als volgt: wij hebben 150 oorlogs vaartuigen, onder welke 10 linie ſchepen, die, vier weken na daartoe bevel te hebben bekomen, zeilvaardig kunnen zijn; voorts nog eene tweede vloot van 80 à 100 oorlogs-vaartuigen, welke, twee maanden na daartoe bevel te hebben bekomen, kunnen in zee ſteken. Men bedoelt hier enkel linie-ſchepen, fregatten, brikken, kotters en kanonneerbooten; want wij bezitten buitendien nog een toereikend getal transportſchepen, vaartuigen voor hospitalen, enz. Tot bemanning van de eerste vloot hebben wij 14 à 15,000, en van de tweede omtrent 5000 matrozen; zijnde de arsenalen der marine met krijgsbehoeften en alle andere vereischten overvloedig voorzien.

BEIDE SICILIEN.

Girgenti, *den 6den april.*

De geleerde Pruisſische natuuronderzoeker, *Frederik August Schweiger*, is op eene verschrikkelijke wijze, op zijne wetenschappelijke reis, welke hij in het afgeloopen jaar in Sicilie ondernomen had, vermoord geworden. Deze ongelukkige reiziger had zich aan een' voerman toevertrouwd, die zijn moordenaar werd. Bij het doorloopen der bergen en valleijen, tot opsporing van oudheden, zeide de heer *Schweiger* dikwijls tot de boeren, dat zij op hunnen grond onschatbare rijkdommen bezaten. Sommigen zagen hem voor een' toovenaar aan, die schatten zocht; anderen voor een' gelukzoeker, welke zijne fortuin trachtte te maken. De voerman zelf, overtuigd dat de heer *Schweiger* vele kostbare voorwerpen had verzameld, maakte van het oogenblik gebruik, waarop de ongelukkige natuuronderzoeker bukte, ten einde uit eene fontein te drinken, om hem met eenen zwaren ſtok dood te slaan. De moordenaar is gearresteerd en ter dood veroordeeld. Zijn appel is verworpen, en men verwacht eerstdaags de uitvoering van het vonnis.

(Staats-Courant.)

ITALIE.

LIVORNO, *den 15den mei.*

In een' brief uit Griekenland wordt gemeld, dat de nationale vergadering, na de constitutie te hebben voltooid, en die bij eene krachtvolle proclamatie te hebben afgekondigd, gescheiden is, ten einde er, volgens de nieuwe bepalingen, eene nieuwe keuze van vertegenwoordigers zou kunnen geschieden. Zij heeft het uitvoerend bewind benoemd, hetwelk den prins *Mavrocordato* tot deszelfs voorzitter heeft verkozen. De namen der andere leden zijn nog niet bekend. Het uitvoerend bewind heeft zich in de noodzakelijkheid gezien, twee vrijwillige geldleeningen uit te schrijven. De eerste derzelve is van vijf millioen piasters, in kleine sommen verdeeld, tegen den interest van acht pCt., welke iedere zes maanden betaalbaar en gevestigd is op de domeinen van den staat, die zeer aanzienlijk zijn, daar het grootste gedeelte der aan de Turken toebehoorende landen, na de vernieling of de vlugt van den vijand, ten behoeve van den staat verbeurd verklaard zijn. Dewijl deze leening echter, uit haren aard, niet spoedig vol zal komen, heeft men eene tweede, met premien, geopend, welke twee millioen piasters bedraagt, en in schuldbekentenissen van honderd, vijf en zeventig, vijftig en vijf en twintig duizend piasters verdeeld is. Te gelijker tijd heeft men de Grieken tot het doen van vrijwillige giften aangespoord. De buitengewone uitgaven voor het volgende jaar, welke eene som van tien millioen piasters zullen te boven gaan, zullen gedekt worden door leeningen en het verkoopen van domeinen; want er zijn nog geene beambten voor het heffen van regelmatige belastingen aangesteld, en voor het einde van het jaar kan men niet aan het herstellen der orde dienaangaande denken.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 3den mei.*

Eergisteren avond omstreeks 10 ure heeft men ten tweeden male eene proeve genomen met eene lamp, bestemd om den wijzer van het uurwerk op het stadhuis van Parijs den geheelen nacht door te verlichten. De heer *de Chabrol*, prefect van het departement van de Seine en een groot aantal kunstminnaars hebben deze proefneming bijgewoond; dezelve is volkomen geslaagd. De heer *Fresnel* de jonge, ingenieur, heeft deze proefneming bestuurd. Als de wijzer verlicht is, bespeurt men noch de lamp, noch het mechanismus dat dezelve doet branden.

In het afgeloopen jaar zijn alhier 25156 kinderen, waaronder 9176 onechte, geboren; daarentegen zijn 22917 personen overleden. Gehuwd zijn 6465 paren.

den 6den mei.

Men heeft, eenigen tijd geleden, van het verongelukken van het koopvaardijschip Neptunus gesproken, en van de edelmoedige daad van een' kapitein van een Hollandsch schip, die, in zee, een' Franschen matroos heeft ingenomen. Z. Exc. de minister van de marine en kolonien heeft den volgenden brief aan dien officier geschreven:

„ De heer *de Lareinty*, intendant der marine te Toulon, heeft mij verslag gedaan van de menschlievendheid, met welke gij, in zee, den 4den januarij ll., op het Hollandsch schip de Goede Hoop, hetwelk gij commandeert, een' Franschen matroos, *Benigne Bouret* genaamd, hebt ingenomen. Die matroos bevond zich sedert elf dagen zonder eenig voedsel, in de mars van het koopvaardijschip Neptunus, hetwelk tien mijlen van Barcelona is verongelukt. Alleen aan de schipbreuk ontkomen zijnde, bevond hij zich op het oogenblik van te bezwijken, na te vergeefs de hulp van verscheidene schepen, die hem voorbij gingen, te hebben verwacht, toen gij het besluit naamt, om de mars, waarop hij zich bevond, te naderen. Aan boord van uw schip is hij op de best mogelijke wijze verzorgd geworden, waarop gij hem toegelaten hebt, in weerwil der quarantainekosten, die de tegenwoordigheid van dezen matroos uw schip te Marseille moest veroorzaken. Ik ben zeer aangedaan geweest, mijnheer, over een zoo edelmoedig gedrag. Ik heb het verslag daarvan onder de oogen des Konings gebragt, en Z. M., willende de geheugenis daarvan door een bewijs van zijne bijzondere tevredenheid kenmerken, heeft mij gemagtigd, om u eene gouden eermedalje te doen geworden. Het is mij zeer aangenaam, in de gelegenheid te zijn, u dit bewijs van erkentenis en achting te doen geworden, waarmede ik de eer heb te zijn, enz.

getd. MARQUIS DE CLERMONT TONNERRE.

den 10den mei.

De abt *Sicard*, lid van de Fransche academie, directeur van het koninklijk instituut voor doofen en stommen, is heden morgen in den ouderdom van 85 jaren alhier overleden.

den 17den mei.

Het tegen den kapitein *Vallé* geslagen vonnis zal niet ten uitvoer worden gebragt. Zijn advocaat heeft zich naar Parijs begeven, om gratie voor hem te verzoeken, en de revisie van het, op zaturdag den 6den mei, door het hof van assises van het departement de Var, geslagen arrest te eischen.

Het *Journal des Débats* deelt heden, onder de rubriek Londen, den 14den mei, het volgend extract uit een' brief van Buenos-Ayres van den 18den januarij mede:

„ De Portugesche troepen, welke het garnizoen van Monte-Video uitmaken, sedert een' geruimen tijd geen tractement meer bekomen hebbende, zijn in opstand geraakt; zij hebben eene gedwongene geldleening van 200,000 piasters van de ingezetenen geheven. De laatste berigten, die ons van Lima zijn toegekomen, behelzen, dat de geheele kust, zoo ten noorden als ten zuiden, zich onafhankelijk verklaard heeft, met erkenning van het gouvernement van Lima, of van den generaal *San-Martin*. Die generaal zendt zoo vele Spanjaarden weg als hij maar immer kan. De financien, de militaire, burgerlijke en geestelijke departementen worden op de voormalige wijze bestuurd, met het eenig onderscheid, dat men een' minister voor iederen tak afzonderlijk benoemd heeft. Peru is thans, ten minste voor zes jaren, van koopmanschappen voorzien, daar de consumtie door het gebrek, een gevolg der burgeroorlogen, verminderd is.

„ De arbeid in de mijnen van Pasco is gestaakt, daar de Indianen, gedurende de staatkundige onlusten, het werk hebben verlaten, en het niet gemakkelijk is, hen weder daaraan te krijgen. De munt van Peru is op het punt, om bij gebrek aan grondstoffen gesloten te worden. Alle de bergprovincien en die van het centrum bevinden zich nog onder beheer van Spanje, welks leger 6 à 7000 man van alle wapenen beloopt. Hetzelve is voornamelijk te Tarma, te Xauja en te Hunecavao gestationeerd; de generaal *la Cernan* bevindt zich in de nieuwe hoofdstad Cusco. *San-Martin* commandeert, met 5500 man onder zijne bevelen, alle de valleijen. *Cochrane* heeft zich, na te Ancon de 300,000 piasters geligt te hebben, bestemd om aan het gouvernement van Chili, voor een gedeelte der kosten van de expeditie ter bevrijding van Peru, terug gegeven te worden, naar Guayaquil begeven, ten einde aldaar zijne schepen te doen kalefateren en uitrusten. Deze bekwame gelukzoeker, die met *San-Martin* en met het gouvernement van Chili in onmin is geraakt, heeft eenen aanslag van belang tegen de kust van Mexico in den zin, en men denkt, dat hij zijnen eersten kruistogt tegen Acapulco zal rigten.

den 18den mei.

Een onzer dagbladen meldt heden, dat het gouvernement den abt *Gondelin*, onderwijzer bij het instituut voor doof-stommen te Bordeaux, in plaats van den overleden abt *Sicard*, tot den post van directeur van het instituut van doof-stommen te Parijs benoemd heeft.

PRUISSEN.

MAAGDENBURG, *den 10den mei.*

Den 9den april had bij Halberstadt, des morgens te 3 ure, een zeldzaam luchtverschijnsel plaats. Uit eene buitengewoon zwarte wolk zag men een' fellen bliksem, die onmiddelijk van een' zwaren donderslag gevolgd werd. De wolk scheen zich daarop in het midden te openen, en uit dezelve stortte eene massa vuur van eene vreesselijke grootte naar de aarde, waarmede dit verschijnsel verdween. Men heeft onderzoekingen op de plaats gedaan, alwaar dit vuur scheen gevallen te zijn, doch hetzelve had geen spoor nagelaten. Op het oogenblik dat men dit verschijnsel in eene zuid-westelijke rigting, waarnam, kwam er een zeer hevige rukwind op, waardoor eenige vensters uit den Martini kerk-toren uit derzelver voegen werden gerukt en verbrijzeld.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 3den mei.*

Heden heeft men berigten uit Ierland ontvangen, welke alles behalve genoegelijk zijn. Naar het schijnt hebben de gewelddadigheden en rooverijen wel een einde genomen, doch doet het gebrek aan levensmiddelen zich in sommige graafschappen in eene vreesselijke mate gevoelen, terwijl daarenboven het graafschap Galway aan eene nieuwe ramp ter proef is, hebbende zich een zeer kwaadaar ige typhus in hetzelve geopenbaard. De grond-eigenaars, benevens de plaatselijke overheden, hebben vergaderingen belegd, ten einde te beraadslagen over de snelst werkende en krachtigste middelen, om aan de ongelukkige ingezetenen verligting te verschaffen. In verscheidene gedeelten van Ierland zijn te dien einde inschrijvingen geopend; en waarschijnlijk zal er ook eene te Londen open gesteld worden.

den 10den mei.

Volgens de motie van lord *John Russel*, heeft het bureau van het zegel eene gedetailleerde rekening publiek gemaakt van het aantal exemplaren der dagbladen, welke in 1820 en 1821 zijn uitgekomen alsmede van de opbrengst van dezen impost, zoo voor ieder dagblad in het bijzonder, als voor de gezamenlijke opbrengst van alle de Londensche dagbladen en die der provincien. Zie hier den voornaamsten uitslag van dat document voor het jaar 1821:

Dagelijks uitkomende dagbladen (met uitzondering van den zondag).

The Times, in 1821	2,684,800	exempl.
The Courier, ...	1,594,500	———
The Morning-Chronicle, ...	990,000	———
The Morning-Advertiser, ...	970,000	———
The Morning-Herald, ...	875,000	———
The New Times, ...	846,000	———
The British Press (met de Globe),	777,500	———
The Morning-Post, ...	630,500	———
The Star, ...	410,073	———
The Traveller, ...	386,500	———
The Statesman, ...	239,150	———
The Sun, ...	170,000	———

Dagbladen, die driemaal in de week uitkomen.

The St-James Chronicle . . 577,500 exempl.

Dagbladen, die tweemaal in de week uitkomen.

The Observer, ...	714,000	exempl.
Bells-Weekly-Messenger, ...	522,000	———
News, ...	506,500	———
John Bull, ...	468,002	———
Courrier de Londres (in het Fransch)	22,500	———

Dagbladen, die eenmaal in de week uitkomen.

Country-Chronicle, ...	226,500	exempl.
Englishman, ...	137,750	———
Litterary Gazette, ...	60,197	———
Mirror, ...	9,000	———
Town-Talk, ...	3,000	———
Cobbetts Register, ...	825	—(*)—

De totale opbrengst van het zegel der dagbladen is 412,996 ponden sterling, 8 shill. en 8 den. over het geheele rijk, waarvan die der hoofdstad alleen aan zegel opbrengen 270,908 pond. en 18 shill. sterl. De winsten der uitgevers, drukkers en redacteurs zijn onmogelijk te berekenen; het is waarschijnlijk, dat de zuivere winst, daaronder begrepen de advertentie-gelden, eene som beloopt, gelijk staande met die van het zegel.

Het aantal gestempelde exemplaren is in het jaar 1821, 24,779,786 geweest. Uit hoofde van de verscheidenheid in de wijze van uitgave, is het onmogelijk het getal personen te kunnen weten, welke dagbladen koopen of ten minste een derzelve geregeld lezen; het schijnt dat, alleenlijk voor de staatkundige dagbladen en die van den koophandel, het aantal van 70,000 geabonneerden of gewone koopers een beneden dan boven het wezenlijk getal is. Het aantal lezers, in de geheele wereld verspreid, kan veilig op een millioen geschat worden. Indien men daarbij voegt de dagbladen, die in de kolonien en in Oost-Indië in het licht komen (alwaar, met uitzondering van het presidie van Madras, de vrijheid der drukpers bestaat), en waarschijnlijk ook die van Ierland, welke wij niet gelooven, in de bovengemelde officiële opgave begrepen te zijn, zoo wordt het denkbeeld van den Engelschen periodieken invloed nog veel grooter. Doch daar de drie à vier honderd dagbladen der Vereenigde Staten in de Engelsche taal geschreven zijn, en, met uitzondering van de nationale staatkunde, de Engelsche denkbeelden, zeden en wetten ademen, zoo moeten dezelve als van veel gewigt berekend worden in deze ontzaggelijke massa van zedelijken en intellectuëlen invloed, waarvan Londen het middenpunt en de uiteinden der aarde de grenspalen zijn.

(*Staats-Courant.*)

(*) Ten einde het getal exemplaren, hetwelk elken dag van ieder dagblad verkocht wordt, te berekenen, moet men opmerken, dat de dagelijks uitkomende dagbladen alleenlijk op de werkdagen worden uitgegeven, zoodat men het aantal der aan het gouvernement betaald wordende zegels door 313 moet deelen, waaruit blijkt, dat de Times 9180, de Courier 5100, en de Morning-Chronicle 3160 geabonneerden heeft.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 2den* NOVEMBER, 1822.

Stand van den Thermometer van Fahrenheit, bij het wester zee-hoofd, voormalig water-kasteel, buiten Batavia, gedurende de maand october.

DATUMS.	Voormiddags 7 uur.	Voormiddags 9 uur.	Voormiddags 11 uur.	Namiddags 2 uur.	Namiddags 4 uur.	Namiddags 6 uur.
1	80	91	94	94	92	80
2	79	91	93	95	93	79
3	88	91	94	88	90	78
4	76	89	91	91	89	79
5	80	88	92	92	90	78
6	77	90	90½	91	92	81
7	78	84	92	95½	93	78
8	76	81	91	91	98	80
9	78	88	91	94	94	80
10	76	88	91	93	96	81
11	78	89	92	92	91	80
12	78	84	90	90	92	78
13	78	82	89	93	92	79
14	86	90	93	94	95	78
15	77	86	89	90	92	79
16	79	82	86	79	78	76
17	77	87	92	94	92	81
18	79	90	96	86	82	79
19	76	84	89	83	86	82
20	81	98½	94	83	86	81
21	80	89	90	95	93	81
22	80	90	95	96	91	86
23	81	93	97	100	93	87
24	82	91	93	108	92	83
25	79	95	97	96	94	87
26	80	88	95	100	94	88
27	82	93	96	98	95	87
28	85	93	98	104	96	84
29	81	91	97	102	98	87
30	81	93	96	109	96	90
31	80	93	106	102	97	88
Gemiddelde stand.	80	89	93	94	92	82

AANMERKINEGN.

De thermometer is geplaatst aan een' paal van 6 voet hoogte, beschut voor strenge winden, en wordt in de schaduw waargenomen.

Bekendmaking.

DE hoofd-directie van financien herinnert, ingevolge daartoe bekomene autorisatie van het gouvernement, bij deze de daarbij belanghebbenden, aan de bepalingen vervat bij resolutie der Hooge Regering van den 13den october 1821, no. 9 (staatsblad no. 40), houdende alteratie en ampliatie der bepalingen, voorkomende bij de artt. 10, 11, 16 en 36 van het reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, bevattende onder anderen „dat geene los- of laad-cedel langer „ van waarde zal blijven, dan voor acht „ dagen; als kunnende deze stukken wor„ den vernieuwd, ingeval zulks noodza„ kelijk wordt, terwijl, zonder deze voor„ zorg, dezelve na verloop van dien tijd „ voor vervallen, en als of daarvan gebruik „ gemaakt ware, gehouden zullen worden; „ terwijl geene reclames ter terugbetaling „ van regten voor te min geloste of te „ min afgescheepte goederen zullen wor„ den aangenomen, dan wanneer daarvan, „ dadelijk na het het eindigen met lossen „ of laden, bij den ontvanger aangifte „ zal worden gedaan, en dit door den „ waterfiscaal geverifieerd en gecertificeerd „ zal zijn.

Met verdere te kennen gave, dat aan deze bepalingen krachtdadig de hand zal worden gehouden, en dat voortaan geene reclames van terugbetaling van regten zullen worden aangenomen, zonder dat behoorlijk blijke, voldaan te zijn aan het bepaalde bij artikel 4 van voornoemde resolutie.

Batavia, den 18den october 1822.

Ter ordonnantie van de hoofd-directie van financien.

De secretaris,
DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

DE hoofd-directie van financien maakt hiermede, onder referte tot de advertentie van den 20sten september jl., aan de gemeente van Batavia bekend, dat van heden af, ter secretarij van gemelde directie, zoo mede ten kantore van den algemeenen ontvanger en den ontvanger van 's lands middelen, als ook op het vendukantoor alhier, gedurende den tijd dat deze kantoren geopend zijn, voor de daarbij belanghebbenden ter visie liggen afschriften van het door de daartoe benoemde commissie gedresseerd proces-verbaal der, op den 28sten september jl., op het plein van het Stadhuis, vernietigde in het midden door gesnedene Gouvernements-promessen, welke onder ultimo der maand julij jl. waren ingewisseld, aantoonende den datum, het nommer en het bedragen van elk stuk.

Batavia, den 24sten october 1822.

Ter ordonnantie van de hoofd-directie van financien.

De secretaris,
DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

DE hoofd-directie van financien brengt bij deze ter kennisse van elk en een' iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, dat alle schuldvorderingen ten laste van het gouvernement, voortspruitende uit gedane leverantien, vrachten, transporten en reis kosten, of uit welke andere oorzaak ook, alleen uitgezonderd tractementen of pensioenen, en welke behooren tot den dienst van het loopende jaar, voor zoo verre dezelve met den 31sten december aanstaande onafgedaan mogten blijven, *vóór of op den 31sten januarij 1823 moeten opgegeven worden* aan den resident of de eerste civiele autoriteit van de woonplaats of het verblijf van den crediteur, voorzien van de noodige bewijsstukken, welke tot de liquidatie van gemelde schuldvorderingen worden gevorderd; zullende de zoodanige, welke na den bepaalden tijd mogten worden ingediend, ten zij derzelver houders, ten genoegen van het gouvernement, bewijzen van diligentie konden geven, *worden overgewezen naar den achterstand*, en tot de verevening derzelve onderworpen zijn aan dusdanige bepalingen, als welke te dien aanzien zullen worden vastgesteld.

Batavia, den 14den october 1822.

Ter ordonnantie van de hoofd-directie van financien.

De secretaris,
DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

DE hoofd-directie van financien maakt bij deze bekend, dat op denzelfden voet als voor het loopende jaar heeft plaats gevonden, zoo als te zien is in de courant van den 3den november 1821 en daarop volgende, bij publieke uitbestedingen, te houden door de residenten van Batavia, Samarang en Sourabaija, zal worden gecontracteerd voor de leverancie van kleeding-stukken voor alle troepen, alsmede voor alle equipements-stukken, zadels, tuigen, enz., mitsgaders voor de fournitures in de kazernen en hospitalen, en voor zoodanige ongeconfectioneerde stoffen, als voor het jaar 1823 benoodigd zullen worden bevonden, te weten:

Te Batavia:

Voor het benoodigde in de eerste groote militaire afdeeling, Banka, Billiton, Palembang, Lampongs, Malacca en Padang.

Te Samarang:

Voor het benoodigde in de tweede groote militaire afdeeling, Macassar en Borneo.

Te Sourabaija:

Voor het benoodigde in de derde groote militaire afdeeling en in de Moluksche eilanden.

Zullende behoorlijke modellen van alle de benoodigde artikelen op de drie hoofdplaatsen der afdeelingen, bij de onder-inspecteurs der militaire administratie aanwezig zijn, bij welken tevens alle informatien omtrent deze leverancie zullen kunnen worden bekomen; voorts dat de genen, welke mogten genegen zijn voor deze leverancien, hetzij geheel of gedeeltelijk, inteschrijven, hunne biljetten van inschrijving, voor den 30sten november aanstaande, aan de residenten van de bovengenoemde hoofdplaatsen zullen moeten inzenden, vermits de termijn van inschrijving op dien dag zal worden gesloten, welke biljetten bevatten moeten eene naauwkeurige opgave van den prijs, voluit geschreven, waarvoor de gegadigden de levering der onderscheidene artikelen willen aannemen; en eindelijk dat, even als in dit jaar is geschied, ter aanmoediging der leveranciers bij het aangaan der contracten, aan hen zal worden toegezegd het bekomen van een doorloopend voorschot, berekend naar de presumtive behoefte van drie maanden, hetwelk in het laatste kwartaal van het contract zal worden vereffend.

Batavia, den 15den oct. 1822.

Ter ordonnantie van de hoofd-directie van financien.

De secretaris,
DUIJVENÉ.

Bekendmaking.

DE resident van Batavia, als daartoe door den hoofd-directeur van financien gemagtigd, voornemens zijnde op nieuw voor den tijd van een jaar, ingaande met den 1sten januarij aanstaande en eindigende met den laatsten december 1823, uitebesteden de leverantie van de volgende artikelen, als:

Van *Rundvleesch* voor de troepen te Weltevreden, Rijswijk en Mr. Cornelis, alsmede voor het militair hospitaal te Weltevreden.

Van *Droogen visch.*
Tamarinde.
Lamp-olie.
Klapper-olie.
Dingding.
Reuzel.
Smeerkaarsen.
Lamp-katoen.
Groene katjang.

Alles te leveren in 's lands civiele pakhuizen;

Van *Brandhout*, te leveren in 's lands civiele pakhuizen, het militaire magazijn te Weltevreden, en dat der marine.

Van *Buffel-vleesch.*
Brood.
Melk.
Eijeren.
Hoenders.
Kleine dito.
Varkens-reuzel.
Versche boter.
Limoensap.
Sla-olie.
Soija.
Groenten.
Aardappelen.
Houts-kolen.

Alles te leveren aan het militaire hospitaal te Weltevreden;

Van *Dood-kisten*, mede aldaar;

Van alle welke artikelen de tegenwoordige leverancie met den laatsten december aanstaande zal komen optehouden, noodigt mits dezen elk en een iegelijk, die genegen mogt zijn hiervoor geheel of gedeeltelijk inteschrijven, of een mondeling aanbod te doen, zich voor of op 30sten november aanstaande aan hem aan te melden of de inschrijvings-biljetten intezenden te zijnen kantore in de koestraat, alwaar, zoo wel als bij den kapitein der Chinezen en bij

den inlandschen kommandant *Mohamad*, op het Molenvliet, de voorwaarden, waarop deze leverancien zullen worden uitbesteed, dagelijks, voor een ieder ter lezing zullen liggen.

Batavia, den 18den october 1822.

De resident voornoemd,
BOUSQUET.

Bekendmaking.

DE resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat door hem aan den minstinschrijvenden zal worden aanbesteed de leverantie van *zeven honderd leggers arak*. De inschrijving voor dezelve zal geopend worden op maandag den 28sten dezer, en gesloten op woensdag den 6den november aanstaande; zullende gedurende dien tijd, dagelijks van des voormiddags 9 tot des namiddags 2 ure, den zondag alleen uitgezonderd, de voorwaarden, waarop deze aanbesteding plaats zal hebben, te zijnen kantore voor de gegadigden ter visie liggen.

Batavia, den 25sten october 1822.

De resident voornoemd,
BOUSQUET.

Bekendmaking.

DE resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, van den 10den october j. l. no. 1, met instandhouding van den tegenwoordigen prijs, de verkoop van het zout in het algemeen wederom is hersteld op den vorigen voet, en dat, beneden de hoeveelheid van *een achtste pikol*, van 's lands wege niet zal worden verkocht.

Batavia, den 2den november 1822.

De resident voornoemd.
BOUSQUET.

Bekendmaking.

DE commissie voor de liquidatie van den Nederlandsch-Indischen achterstand brengt bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat bij besluit der Hooge Regering, in dato 8 dezer no. 8, de termijn voor het sluiten harer tegenwoordige zittingen bepaald is op den vijftienden der maand november aanstaande. Zij roept dien ten gevolge als nog op al de genen, welke vermeenen mogten eenige pretentie ten laste van den Nederlandsch-Indischen achterstand te hebben te instituëren, om daarvan, op de gewone wijze, voor het verstrijken van den vastgestelden termijn aangifte te doen, ter plaatse en ten dage, als bij vorige bekendmakingen vermeld staat, als zullende door de commissie, na dat tijdstip, geene reclames ter liquidatie verder worden opgenomen.

Batavia, den 26sten october 1822.

Uit naam der commissie voornoemd,
De secretaris,
DE VIRIEU.

Bekendmaking.

DE resident van Samarang maakt hiermede aan een' ieder bekend, dat te zijnen kantore geopend is eene inschrijving tot de leverantie van vivres en andere benoodigheden, ten dienste van de militaire en marine-departementen en het hospitaal alhier, bestaande in de volgende artikelen, als:

Drooge visch,	*Buffel-vleesch,*
Sago,	*Melk,*
Suiker,	*Vruchten,*
Meel,	*Eijeren,*
Peper,	*Hoenders,*
Koffij,	*Varkens-reuzel,*
Thee,	*Versche boter,*
Azijn,	*Limoen-sap,*
Lamp olie,	*Olijf-olie,*
Brandhout,	*Brood en*
Kaarsen,	*Houtskolen.*
Ossen-vleesch,	

De aanbesteding zal geschieden voor den tijd van zes maanden, ingaande met primo januarij en eindigende met ultimo junij 1823.

De gadinghebbenden zullen hunne aanbieding kunnen doen tot medio november aanstaande, het zij in geschrifte of bij monde; zullende de condition, waarop de aanbesteding zal geschieden, voor een' ieder ter lezing liggen ten kantore bovengemeld, als ook bij de hoofden der Javanen, Chinezen en Maleijers hier ter plaatse.

Samarang, den 15den october 1822.

De resident voornoemd,
H. J. DOMIS.

Advertentie.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, op het door den procureur *Cornelis Johannes de Pecker*, in hoedanigheid van generaal gemagtigden ad lites van de wees- en boedelkamer dezer stede, deze laatste in hoedanigheid van plaatselijke desolate boedelkamer, in dato 16 october 1822 bij requeste gedaan verzoek, geaccordeerd heeft citatie bij edicte tegen allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentie vermeenen mogten te hebben, op ende tegen de desolate boedels van wijlen *J. C. Floris* en *Willem Diedrik Kops*;

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, mits deze dagvaarde allen en een iegelijk, die eenige actie of pretentie op ende tegen de voornoemde boedels van *J. C. Floris* en *Willem Diedrik Kops* vermeenen mogten te hebben, om in persoon of door gemagtigden te compareren ter openbare rolle van gemelden raad, op woensdag den 4den december aanstaande, 's morgens de klokke half acht ure, ten einde aldaar hunne pretentien aan te geven, te verifiëren, en voorts te procederen tot het judicium van præferentie en concurrentie.

Aldus gedaan en geaffigeerd te Samarang, den 18den october 1822.

De eerste deurwaarder en gezworen exploiteur voornoemd,
D. PIJL.

DE weeskamer te Batavia verzoekt elk en een' iegelijk, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van wijlen *J. B. Grondel*, *C. Vos*, *E. Klink* en *J. D. Thijssenbroek*, daar van aan haar aangifte of betaling te doen.

D secretaris,
J. G. DE BOOSER.

Batavia, den 19den october 1822.

DE weeskamer te Batavia verzoekt elk en een iegelijk, die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is aan de boedels van wijlen den onder-schout *Bax*, den particulier *Dallij*, *G. H. Quedens*, gezagvoerder van het schip APOLLO, en *C. Schnetz*, daarvan aan haar aangifte of betaling te doen.

De secretaris,
J. G. DE BOOSER.

Batavia, den 26sten oct. 1822.

ALZOO de insolvente boedel van wijlen *Jacobus van Kooten*, in leven notaris publiek te dezer stede, krachtens resolutie van den raad van justitie, de dato 16 dezer, aan de desolate boedelkamer is overgegeven, zoo wordt, ingevolge provisioneel reglement art. 9, elk en een iegelijk, die aan denzelven verschuldigd is of van denzelven te vorderen heeft, verzocht daarvan opgave te doen binnen den tijd van zes weken, van heden af te rekenen.

De secretaris der desolate boedelkamer.
F. A. CLIGNETT.

Samarang, 29 october 1822.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia paketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Schoon Verbond*,	Wagener.
Rotterdam,	*idem schip Rotterdams Welvaren*,	Schinkel.
Antwerpen,	*idem brik Hortense*,	Van der Zweep.
Sincapoera,	*schoener Rembang*,	Ross.
Nederland,	*Eng. schip Azia*,	F. L. Reid.
Sumatra,	*Amer. schip Messenger*,	J. Buffington.

BATAVIA, *den 31sten october* 1822.

De postmeester,
P. A. BIK.

Post-kantoor te Samarang.

WORDT bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat de volgende schepen en mindere vaartuigen in lading liggen, om naar Europa en andere havens in Indië te vertrekken:

naar	schip	kapitein
Antwerpen,	*Amerik. brik Naijad*,	W. Osgood.
Macassar,	*Chinesche paduakan Lamber*,	Lie Kong.

En voorts onderscheidene inlandsch getuigde vaartuigen naar Riouw, Malacca, en verschillende plaatsen op de kust van Borneo.

Brieven of paketten kunnen, ter verzending met bovengemelde schepen en vaartuigen, aan het post-kantoor bezorgd worden.

SAMARANG, *den 31sten october* 1822.

De waarn. postmeester,
J. H. SPIERING.

*** Getrouwd te Sourabaija,
E. DE GRAVE,
met
A. D. WILLENBERG.

Getrouwd,
COENRAAD LIBRECHT TEMMINCK,
met
ANNA ELISABETH LEIJENDEKKER.
Samarang, den 27sten october 1822.

*** Getrouwd
W. L. VAN PUTTEN,
met
HELENA ELIZABETH HOOFSTEDER.
Batavia, 27 october 1822.

*** Op heden verloste zeer voorspoedig van een dochtertje de geliefde huisvrouw van *A. J. Bergers*.

Samarang, den 6den oct. 1822.

*** TE Padang is op den 12den augustus j. l. van eene dochter verlost de huisvrouw van *A. F. van den Berg*.

*** HEDEN avond verloste voorspoedig van een' welgeschapen zoon *A. C. Meijer*, geliefde huisvrouw van *van Barthold*.

Samarang, den 20sten october 1822.

*** HEDEN nacht te 3 ure verloste van eene welgeschapene dochter Vrouwe *Lidia Jacoba Maria Vos*, geliefde echtgenoot van *J. E. de Witte van Haemstede*, *kapitein*.

Ceram, den 17den october 1822.

*** Op den 4den julij jl. beviel te Amboina van eenen zoon de huisvrouw van *J. Stijman*, luitenant-kolonel.

*** HEDEN verloste gelukkig van een' zoon *M. C. de Man*, geliefde huisvrouw van W. A. KEUCHENIUS.

Batavia, 21 october 1822.

*** Op den 15den augustus j. l. is voor Kapauws in het Agamsche rijk, gesneuveld de 2de luitenant van het 18de regement infanterie *Hendrik van der Veen*.

AL de genen, welke iets aan hem te vorderen hebben of verschuldigd zijn, gelieven hier van opgaaf te doen aan den heer *C. F. Mumm*, op Molenvliet, bij Batavia, binnen den tijd van drie maanden na dato.

De commissarissen des boedels.
VAN STRACEELE, *2de luit. adjud.*
LE ROUX, *2de luitenant.*

Padang, 25 september 1822.

*** Tot mijne bitterste droefheid werd mij op heden door den dood ontrukt mijn geliefde echtgenoot, de wel edel gestrenge heer *H. F. Lippe*, oud assistent-resident van Sourakarta, aan de gevolgen eener langdurige ziekte. Allen die hem gekend hebben kunnen beseffen, hoe zwaar mij en mijne drie minderjarige kinderen deze slag treft.

C. H. KNAAP, wed. *Lippe*.

Samarang, 12 *october* 1822.

*** Heden overleed mijn jongste dochtertje *Maria Hendrika*, in den ouderdom van vijf jaren en circa zes maanden.

H. BLOM.

Batavia, 14 *october* 1822.

*** Heden ontving ik de bedroevende tijding, dat mijn jongste zoontje *Jan Daniel*, op den 4den dezer, in den ouderdom van 12 jaren, te Indramaijoe, is overleden aan de gevolgen van een pistool-schot, hetwelk hij zich zelven bij ongeluk heeft toegebragt. Allen, die den goeden aanleg van dien jongeling gekend hebben, zullen ligtelijk beseffen hoe diep deze tijding mijn vaderhart getroffen heeft.

A. BOSHOUWER.

Batavia, 13 *october* 1822.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 58 jaren, aan de gevolgen eener zenuwziekte, de wel edele heer *G. H. Quidens*, in leven gezagvoerder aan boord van het schip Apollo, van Antwerpen.

Batavia, 17 *october* 1822.

*** Op den 18den october overleed alhier te Batavia de Pangerang *Suria Kasoema Adi Ningrat*, van Bantam.

De genen welke iets aan deszelfs boedel te pretenderen hebben, dan wel verschuldigd zijn, gelieven daarvan opgave te doen binnen den tijd van zes weken, aan deszelfs executeuren

J. CANTZ,
HADJIE LATIP BAGMAN.

*** Op den 19den dezer overleed te Weltevreden de wel edel gestrenge heer *Willem Jan Keer*, in leven kolonel bij het regement infanterie van linie no. 18, en Ridder van de derde klasse der Militaire Willems Orde.

Alle de genen, welke met den boedel uitstaande zaken hebben, worden verzocht daarvan ten spoedigste opgaaf te doen aan de ondergeteekende testamentaire executeuren.

J. W. de STURLER, *kolonel*, en
J. SCHILL.

Weltevreden, *den* 22*sten oct.* 1822.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 31 jaren, mijn tedergeliefde echtgenoot *Wigle Swart Jacobsz*, in leven fungerend adsistent in de marine-pakhuizen. Ik betreur in hem den besten echtgenoot voor mij zelve, en den besten vader voor mijn zesjarig zoontje, dat zijn verlies nog weinig kan bezeffen.

S. G. DIJKHOFF,
weduwe SWART.

Batavia, *den* 22*sten october* 1822.

*** Den 23sten dezer overleed te Batavia, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 34 jaren, 5 maanden en 7 dagen, de wel edel gestrenge heer *G. J. van Strijen*, in leven adjunct gezworen klerk bij het hoog geregts-hof van Nederlandsch Indië. Hij was deugdzaam en voorbeeldig van gedrag, en elk die het genoegen gehad heeft hem te kennen of zijn vriend te zijn geweest, zal zeker zijn afsterven betreuren, gelijk wij van harte doen.

A. SCHEURKOGEL.
F. SORBIER.

Batavia, 23 *october* 1822.

*** Heden overleed, na kort te voren van eene dochter verlost te zijn, mijne geliefde echtgenoot *M. E. Rijsser*, in den ouderdom van ruim zestien jaren. Allen die haar gekend hebben zullen ligt beseffen, hoe groot dit verlies voor mij zij.

J. D. MICHEL.

Rembang, *den* 23*sten october* 1822.

*** In den nacht van den 24sten october overleed alhier de wel edele heer *Willem Carel Tielman*, geboren te Leijden, den 1sten mei 1794, laatst secretaris bij het hof van ommegangen; dienende deze tot kennisgave aan alle zijne vrienden en bekenden.

JOH. HAAS.

Samarang, 25 *october* 1822.

*** In het militair hospitaal te Pager-Oejong, in de bovenlanden van Sumatra, overleed op den 5den september j. l., aan de gevolgen eener zenuw-koorts, verergerd door eene in een gevecht tegens de Padries, op den 11den augustus j. l., bekomene zware wonde in de borst, mijn teeder geliefde echtgenoot, de heer *Louis Nicolas Goffinet*, in leven kapitein bij het 19de bataillon infanterie van linie, en commandant der troepen in het garnizoen van Padang, in den ouderdom van omtrent 37, en na eene gelukkige echtverbindtenis van 6 jaren, mij nalatende twee nog zeer jonge kinderen, die met mij nimmer zullen ophouden zijn onherstelbaar gemis te betreuren.

M. C. H. J. CLAVAREAU,
wed. *Goffinet*,
tevens testam. executrice.

*** Op den 24sten dezer overleed alhier het oudste zoontje *Jean Antoine Leopold*, en op heden den 27sten het jongste en laatste zoontje *Gustaaf Adolph*, van den ritmeester *Basslé*.

Batavia, *den* 27*sten october* 1822.

*** De blijdschap over mijne voorspoedige bevalling werd ras in bitteren rouw verwisseld, daar, op den 27sten dezer, mijn teedergeliefde echtgenoot *Otto Georg Veldtman Muntinghe*, ridder van de militaire Willems-orde, luitenant kolonel van het 1ste bataillon, 18de regement, infanterie van linie, voor het geweld der ziekte bezweek, en mij alzoo de grievendste slag trof, die mij immer treffen kon. Ongemeene deelneming in de vroegtijdige verscheuring van de zaligste echtverbindtenis lenigt eenigzins de smart; maar naar eene hoogere hand alleen zie ik op om bijstand en sterkte.

A. M. C. ROSS,
wed. *Muntinghe*.

Batavia, *den* 30*sten october* 1822.

*** Heden morgen overleed tot mijne bittere droefheid, aan de gevolgen eener kwaad-aardige koorts, mijne dierbare echtgenoot, vrouwe *Charlotta Elisabeth Neits*, in den ouderdom van ruim 26 jaren. Allen, welke haar deugdzaam karakter en liefde tot mij gekend hebben, zullen mijn groot verlies betreuren, terwijl ik in de hoop berust en mij troost, van haar eens weder op eene gelukkiger plaats te zullen ontmoeten. Om mijne droefheid niet te vermeerderen, verzoek ik van rouwbeklag verschoond te blijven.

WILLIAM CROZIER.

Batavia, *den* 31*sten october* 1822.

Die iets te vorderen heeft van den op heden overledenen tweeden luitenant *Jan Gaastra*, van het bataillon no. 22, gelieve zich binnen een maand na dato dezes te adresseren bij de commissarissen

EILERS, 1*ste luit.* en
MEIJERSIEK, 2*de luit.*

Samarang, *den* 5*den oct.* 1822.

Alle de genen, welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den nagelaten boedel van wijlen mevrouw de weduwe *Jacobson*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, voor of uiterlijk op den 7den december, aan de ondergeteekende geassumeerde executeuren.

Ook verzoeken zij allen, voor welken de overledene zich als borg mogt gesteld hebben, zoo spoedig mogelijk zich van eenen anderen borg te voorzien.

D. L. BAUMGARDT.
H. KEIJNS, qq.

Sourabaija, *den* 19*den oct.* 1822.

Een ieder die iets verschuldigd mogte zijn, dan wel te pretenderen hebben, van en aan den boedel van wijlen den heer *J. B. B. Bouvas*, gelieve daarvan zoo spoedig doenlijk opgave en betaling te doen aan deszelfs testamentair executeur.

J. BARBIER.

Sourabaija, 20 *october* 1822.

Advertentie.

Die iets te pretenderen heeft of verschuldigd is aan den boedel van wijlen den flankeur *Berkenbach*, van het 20ste bataillon, gelieve opgave of betaling te doen binnen veertien dagen.

L. WIJRSCH, 2*de luit.*
CASTOR, *korporaal.*

Sourabaija, 20 *oct.* 1822.

Alle de genen, die iets te vorderen hebben dan wel schuldig zijn aan den boedel van wijlen den wel edel gestrengen heer *G. J. van Strijen*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van twee maanden, aan de testamentaire executeuren.

A. SCHEURKOGEL.
F. SORBIER.

Batavia, 23 *october* 1822.

Alle de genen, welke iets te pretenderen hebben, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den wel edelen heer *Willem Carel Tielman*, alhier overleden, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen binnen den tijd van zes weken, van heden af gerekend, aan den ondergeteekenden.

JOH. HAAS, *testam. exec.*

Samarang, *den* 25*sten october* 1822.

Vendu-advertissementen.

Op maandag, *den* 4*den november* 1822.

VOOR het sterfhuis van wijlen den hoog edel gestrengen heer *B. F. Baron von Lutzow*, staande op Rijswijk, van de Hoogduitsche en Engelsche boeken, vermeld bij catalogus bestemd voor den 10den october; voorts van zoodanige meubelen, paarden en negotie-goederen, benevens beste groene thee in blikken doozen, en souchon in kistjes, als ten dage der verkooping te voorschijn zullen worden gebragt.

Op dingsdag, *den* 5*den november* 1822.

VOOR het negotie-huis van de heeren *van Rijck*, *Prediger* en Co., in de binnen nieuwpoort-straat, van loodwit in vaatjes, lakens en cachemieren, piqué, Bengaalsch gezouten vleesch en spek, Europisch staal, muzijk-instrumenten, galanterie waren, galonnen en andere militaire goederen, schrijfpapier, katoenen kousen, wijnen, enz. enz.

Op woensdag, *den* 6*den november* 1822.

VOOR het huis van den heer *J. J. Jonker*, op Molenvliet, voor rekening van wijlen *J. S. van Dijk*, van een octant, een verrekijker, navigatie- en andere boeken, kleederen, een zilveren en een gouden repetitie-horologie, enz.

Alsmede, voor rekening van den heer *Reeringh*, van paarden en rijtuigen, huismeubelen, jagtgeweren, eene weitas, Japansche schutsels, een tafel-servies voor 18 personen, necessaires, enz.

Op donderdag, *den* 7*den november* 1822.

VOOR het huis van den chirurgijn majoor *Zeldenrijk*, in het militaire hospitaal te Weltevreden, van fraaije huismeubelen, bestaande in eene massief mahonie-houten secretaire, dito chiffonniere, dito tafel voor 24 personen, fraaije schilderijen op doek, stoelen, banken, tafels, fraaije spiegels en kolpen, astrale lampen, roode wijn, en wat verder te koop zal worden geboden.

Op vrijdag, den 8sten november 1822.
VOOR het negotie-huis van den heer *J. B. Meijer*, staande in de binnen nieuwpoort-straat, van diverse negotie-goederen, boter, hammen, kazen, en andere goederen meer.

Op den 11den november 1822.
Zal door vendu-meesteren, ten overstaan van eene commissie uit den raad van justitie te Batavia, krachtens appointementen condemnatoir, de datis 4 julij, 15 augustus en 26 september, worden verkocht, ter plaatse alwaar te dien dage vendutie zal worden gehouden, de volgende vastigheden, als:
No. 1. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, staande en gelegen even buiten dezer stads nieuwpoort, aan de zuid-oostzijde van de rivier Crocot, in het westerveld, het 4de deel van het blok M, sub no. 48*a*.
No. 2. Zeker stukje moerassig land, gelegen omtrent een half uur gaans buiten dezer stads poort Diest, tusschen de overwaters gracht en de spruit Grogol, in het westerveld, het 7de deel van het blok O, sub no. 710.
No. 3. Zeker stuk land, bebouwd met twee steenen woonhuizen en meer andere opstallen, voor het grootste gedeelte met muren omtrokken, benevens 12 stuks steenen pedakken en een' olie-molen, staande en gelegen omtrent ¼ uur gaans zuidwaarts buiten deze stad, aan de oostzijde van de rivier Crocot, in het westerveld, het 4de deel van het blok M, sub no. 104.
N. 4. Zeker stuk tuinland, bebouwd met een groot en drie kleine steenen huizen, alle getimmerd naar de Chinesche manier, benevens twee kalkovens en twee pakhuizen, waarvan een van steen en het andere van planken, alles met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent een kwart uur gaans buiten deze stad, aan de westzijde van de rivier Crocot, of in het westerveld, het 6de deel van het blok O, sub no. 479.
No. 5. Zeker tuinland, bebouwd met een groot nieuw steenen huis, staande en gelegen omtrent een kwart uur gaans zuidwaarts buiten deze stad, tusschen den Molenvlietschen dijk en de Crocot, of in het westerveld, het 4de deel van het blok M, sub no. 274.
Voorts, zoo als de gedachte vastigheden ter plaatse voorschreven gelegen en toebehoorende zijn, no. 1 en 2 aan *Tan Tjionio*, no. 4 aan *Lim Kimnie*, ook genaamd *Njonja Leze*, en no. 5 aan *Lim Tjanko*. En is no. 3 eertijds het eigendom geweest van *Han Tikoes*, het welk, op de publieke vendutie verkocht en door *Tan Tiecko* gemijnd zijnde, thans, uithoofde van wanbetaling, voor rekening van den laatstgenoemden en zijne borgen ten behoeve van het vendu-departement op nieuw wordt verkocht.
Daar omme is er iemand, die eenig regt, actie of toezegging op de voorschrevene vastigheden zoude willen pretenderen, en zich opposeren tegen de voorschrevene executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.
Die gading heeft om de voorschreven vastigheden te koopen kome ten dage, ure en plaatse voorschreven, aanhoore de condities en doe zijn profijt.
Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 24 october 1822.
De deurwaarder en gezworen exploiteur.
SCHOUTEN.

Op den 20sten november 1822
ZAL door vendu-meesteren, ten overstaan van eene commissie uit den raad van justitie te Batavia, worden verkocht, ter plaatse, alwaar te dien dage vendutie zal worden gehouden, de volgende vastigheden:
No. 1. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten dezer stads poort, digt aan de noordzijde van de Sirie-gracht, of in het westerveld, het 2de deel van het blok O, sub no. 35.
No. 2. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, staande en gelegen buiten dezer stads poort Rotterdam, in het oosterveld, het 19de deel van het blok L, sub no. 27, ten regte in het 8ste deel, blok L, sub no. 36.
No. 3. Zeker ledig erf, gelegen even buiten dezer stads poort Rotterdam, aan de oostzijde van de Jan-Wijnands, of in het oosterveld, het 16de deel van het blok L, sub no. 102, ten regte no. 100.
No. 4. Zeker erf, bebouwd met twee steenen pedakken, staande en gelegen even buiten dezer stads poort Rotterdam, aan de oostzijde van de Verburgs-gracht, in het oosterveld, het 17de deel van het blok L, sub no. 123 en 149.
Voorts, zoo als de gedachte vastigheden ter plaatse voorz. gelegen en toebehoorende zijn aan *Lambartus Johannes Hendriks*.
Daaromme is er iemand, die eenig regt, actie of toezegging op de voorz. vastigheden zoude willen pretenderen, en zich opposeren tegen de voorz. executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.
Die gading heeft om de voorz. vastigheden te koopen, die kome ten dage en ter plaatse voorz., aanhoore de conditien, en doe zijn profijt.
Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 31sten oct. 1822.
De deurwaarder bij den raad van justitie voornd.
SCHOUTEN.

Publieke vendutie,

OP den 9den november 1822 aanstaande, te Sourabaija, van
Een' tuin en erf, met eene met pannen gedekte woning en bijgebouwen, staande in campong Balie-Wertie; en
Op den 10den daaraanvolgende te Grissee, van
Twee steenen met pannen gedekte woningen en bijgebouwen;
Toebehoorende aan wijlen mevrouw de weduwe *C. Jacobson*.
De geassumeerde executeuren.
H. KEIJNS.
D. L. BAUMGARDT.

ALLE de percelen lands, te zamen bekend onder den naam KOEPANG, met het huis daarvan, ZORGVLIET genaamd, en toebehoorende aan wijlen den wel edel gestrengen heer *J. A. van Middelkoop*, zullen op woensdag den 20sten november aanstaande, des voormiddags te 10 ure, ten huize van den eerst geteekenden te Sourabaija, openlijk aan den meestbiedenden verkocht worden.
VAN HAAK.
C. H. KLEIN.
Sourabaija, den 10den october 1822.

Te koop,

No. 1. DE bazaar van Tangerang, met den daar bij behoorenden grond, gelegen in het westerveld, het 2de deel van het blok R.
No. 2. Het land Grending, gelegen aan de westzijde van de rivier Tjiedanie, in het westerveld, het 4de deel van het blok R.
No. 3. Het land Babakan, met de daarop gevestigde twee suiker-molens en derzelver inventaris, mede gelegen in het westerveld, naast de bazaar Tangerang.
No. 4. Het land Tjikokot, met de daarop gevestigde twee suiker-molens en derzelver inventaris, gelegen naast het land Babakan. Te bevragen bij
C. LINDAM.

Te koop,

EEN HANDCHAIS, met twee vijf- à zesjarige vos-paarden en tuigen, en een zwart Kadoesch zwartvaal bendie- of wagen-paard. Adres bij den heer *Jonker*, op Molenvliet.

Te koop,

Op voordeelige conditien,
EEN HUIS en ERF, vooraan op Molenvliet, bewoond door den heer *Helbach*; te bevragen bij *G. J. Sloet*.

Uit de hand te koop.

EEN hecht, sterk en wel getimmerd WOONHUIS, met stalling, wagenhuis en groot pakhuis voorzien, staande en gelegen buiten de nieuwpoort-straat. Te bevragen bij mevrouw de wed. *Ketelaar*.

Te koop,

SMEERKAARSEN, de honderd stuks voor *acht gulden*; bij *Radius*, wonende op Goenoeng-saharie.

Te koop,

OPREGTE Havanah sigaren in heele en halve kistjes, benevens een assortiment aller fraaiste pleeten koffij- en thee-serviezen, bij *E. Cornelessen*.

Te koop,

BIJ de gebroeders *Beijnon*, fijne wollen dekens.

Te koop,

BIJ de gebroeders *Beijnon*, beste teer.

For Sale,

At Messrs. *Beijnon*, verij best tar.

Te koop,

BIJ *Shillaber* en *Co.*, op de groote rivier, west-zijde, pas aangebragt per het Amerik. schip MESSENGER, kapitein *Buffington*, gezout ossen- en varkens-vleesch, teer, lijn-olie, roode wijn in vaten, spermaceti-kaarsen, Zweedsch ijzer, cod-visch, azijn, reuzel, hammen, touw-werk, blokken en pinnen, tongen in halve vaatjes, zeilgaren, gedroogde appelen, pruim-tabak, Havanah sigaren, en andere goederen meer.
17 *october*.

For Sale,

BY *Shillaber & Co.*, west-side, great river-street, just landing from the American ship MESSENGER, Capt. *Buffington*: pork, beef, tar, linseed-oil, claret wine in casks, spermaceti-candles, Sweed iron, cod-fish, vinegar, lard, hams, cordage, blocks and pins, tongues in ½ blls., twine, dried apples, tobacco, Spanish sigars, &c.
17th October.

Uit de hand te koop,

EEN HUIS, no. 8, met twee wagenhuizen en paardenstal, staande in de kalverstraat; te bevragen bij *E. A. Munnik*.

Te koop,

EEN SLAAF, zijnde wasscher en lamp-opsteker. Adres ter lands drukkerij.

Te koop,

BIJ *Keuchenius* en *Co.*, allerbeste witte Bengaalsche stangen-zeep, in baaltjes van circa 100 pond, à sp. m. 10.

(*Zie het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 2den* NOVEMBER, 1822.

BIJ *Forestier* en Co., op de groote rivier, zijn te bekomen 49 balen kaoenen goederen, als beerboom gurrahs, witte en blaauwe salempores, mamoodij, chittabullij baftahs, jalalpore sannahs, calcutta en Patnasche chitsen; ook eene lading rijst, met het schip JESSIJ van Sourabaija aangebragt.

Te koop

EEN slaaf, zijnde koetsier, huis- en lijfjongen, en eene slavin, zijnde complete lijfmeid. Adres ter lands drukkerij.

For Sale,

At LIVETT & GONSALVES.

HARPUR and Bell's port-wine in half chests and dozens; also Manilla cheroots, *f* 30 per thousand.

Great-river-street, 20th Oct.

BIJ *Forestier* en Co., op de groote rivier, zijn te bekomen: beste Manila sigaren tegen *f* 20 het 1000, 50 ton en lood in blokken, Hollandsche boter in kleine vaatjes, roode wijn in vaten, zeehonden-vellen.

BIJ *M. D. L. Ellinckhuijsen*, no. 6, binnen nieuwpoort-straat, is te bekomen; zeer goede roode wijn van *Carel Ellinckhuijsen* en zonen.

Advertentie.

BIJ den ondergeteekenden, wonende op Goenong-sahari, worden gemaakt heeren- en dames-kleeden; alsmede zijn te bekomen zeer fraaije dames-hoeden, witte en zwarte struisveren, voiles, tules, satijn, krippen, festonnen, extra breede Brabandsche witte en zwarte kanten, zwarte verlaste schoenen, bouquetten, guirlandes, haarspelden, zwarte bandos, pomade, huile antiek, eau de cologne, eau de lavende, kastor olie; verder een fraai assortement van astrale lampen en thee-bladen, alsmede wijn van *Roest en Rader*, Bordeaux, muscaat, madera, siroop de punch, anisette en andere soorten van likeuren, brandewijn, bitter, jenever op heele en halve kelders, seltzerwater, bier op vaten en flesschen, azijn, alsmede boter, hammen, bilstukken, gerookte zalm, gedroogde appelen, rozijnen, banket en suikergoed, waaronder jongens- en meisjes-muisjes, sucade-koeken; traan op pullen en kruiken, hagel, sigaren en verdere goederen meer.

FRÖLEKE.

Weltevreden, den 28sten sept. 1822.

BIJ *Brouwer, Nolthenius* en Co. is aangebragt per de CORNELIA SARA, kapt. *J. de Jong*, van Amsterdam: verse boter, Leijdsche en Stolksche kazen, kabeltouwen en ander touw-werk, teer, staaf- en bos-ijzer, Teneriffe wijn op vaten, Madera en roode wijn op flesschen, schoenen, divers ijzer-werk en galanterien, zeil- en vlagge-doek, blaauw linnen, koffijzakken, enz.

BIJ *Keuchenius* en Co. zijn, buiten de reeds geadverteerde goederen, te bekomen pas aangebragte gedroogde appelen, gerookte hertebeesten-bilstukken, amandelen, Windsor zeep, enz.

Pas aangebragt,

PER de laatst aangekomene Amerikaansche schepen, puike muscadel, tafelrozijnen, beste Madera wijn in pijpen en flesschen, Stoughton's elixir, spermaceti kaarsen in kistjes van 33 tot 38 pond, fermicelje in kleine kistjes, zeep, en diverse andere goederen meer, tot civiele prijzen te bekomen bij

LEVIJSSOHN & DE GRAVE.

Groote rivier, westzijde.

Batavia, oct. 24, 1822.

Te koop,

GOUD- en zilver gallon, goud- en zilverdraad, gouden en zilveren decoupures, gouden en zilveren pailletten; alsmede Stokholmsche teer.

E. CORNELESSEN.

Te huur,

EEN steenen HUISJE van vier kamers, met een gedeelte tuin, achter de woning van *H. J. Hoogeveen.*

Te huur,

EEN SUIKER MOLEN, met diens ap- en de-pendentien, op het landgoed Amstelveen, bij Tangerang gelegen. Adres om informatie bij *J. Scull.*

Te koop of te huur,

OP voordeelige voorwaarden, een tuin, huis en de noodige bijgebouwen, aangenaam gelegen aan den Bodjo gschen weg; te bevragen bij den eigenaar *A. H. Smissaert*, of bij den heer *Holmberg de Beckfeldt.*

Samarang, 25 october 1822.

For Sale or to Let,

ON advantageous terms, a house and garden, with the necessary outhouses, pleasantly situated on the Bodjong-road; enquire of the owner *A. H. Smissaert*, or of *Holmberg de Beckfeldt*, Esq.

Samarang, 25th October 1822.

Te koop,

EEN bastaard Arabisch schimmel-rijpaard, toebehoorende aan den heer *Mc. Gillavrij*; te bevragen bij

DE BLOT.

Batavia, 28 october 1822.

BIJ den ondergeteekenden, in de binnen nieuwpoort-straat, zijn aangebragt, buiten een assortiment fijne, eene partij grove lakens, zeer geschikt tot het bekleeden van rijtuigen, op wel voor koetsiers jassen, alsmede eene zeer geassorteerde partij tooneelkijkertjes en brillen.

KRUIJT EN BURGESS.

Batavia, den 31sten october 1822.

For Sale,

By Shillaber & Co.

SPANISH milled dollars; also, just landing from American brig PIONEER, Captain *Neal*, pork, beef, tongues, soap &c.

In Store,

Bordeaux claret wine in casks, madeira wine in qr. half and whole pipes, spermaceti candles, cod fish, hams, &c.

Batavia, 31st October 1822.

Te koop,

OP zeer voordelige voorwaarden, een bamboezen huis, met erve en bijgebouwen, gelegen op Jaccatra; te bevragen bij *van Putten.*

Batavia, den 1sten november 1822.

Passage

naar Antwerpen.

MET de snelzeilende brik HORTENSE, gevoerd wordende door kapitein *J. IJ. van der Zweep*, zullende den 10den november vertrekken. Adres bij *Colville, Jutting* en Co.

Batavia, 31 october 1822.

Vracht en Passage

Naar Engeland of Holland.

MET het snelzeilend schip GUILDFORD, groot 521 tonnen; te bevragen bij den kapitein *M. Johnson*, of *Macquoid Davidson* en Co.

Batavia, 31 october 1822.

Freight and Passage

To England or Holland.

BY the fast-sailing ship GUILDFORD, burthen 521 tons. Apply to the Captain *M. Johnson*, or *Macquoid, Davidson & Co.*

Batavia, 31st october 1822.

For England Direct,

THE fast-sailing ship ASIA, 800 tons burthen, having her cargo engaged; will positively sail on the 25th instant; has excellent accommodations for passengers, and carries an experienced surgeon.

Application may be made to Messrs. *Stewart, Turing & Co.*, or to Captain *Reid* on board.

N. B. Letter-bag at the office of Messrs. *Stewart, Turing & Co.*

Batavia, 1st november 1822.

Wissel op Nederland,

VERKRIJGBAAR bij *Haas* en *Muhlenfeld*, te Samarang.

DE heeren *C. Chatoor, J. J. Elias, J. Marterose* en *B. T. Aratoon* nemen de vrijheid hunne vrienden en het publiek te informeren, dat zij als kooplieden zich gevestigd hebben te Samarang, onder de firma van *Chatoor, Elias* en Co. Twee heeren dezer firma wonen thans te Batavia, alwaar zij orders zullen ontvangen voor Samarang.

CHATOOR, ELIAS EN Co.

Batavia, den 19den oct. 1822.

MESSRS. *C. Chatoor, J. J. Elias, J. Marterose & B. T. Aratoon* beg leave to inform the public, that they have established themselves as merchants and factors at Samarang. Two of the partners will reside at Batavia, and transact business under the firm of Messrs. *Chatoor, Elias & Co.*

CHATOOR, ELIAS & Co.

Batavia, 19th October 1822.

DE ondergeteekende maakt hiermede bekend, dat de heer *L. H. Wattendorff*, sedert primo mei ll., een aan-

deel in zijn negotie-huis heeft; zullende de handelzaken met primo november aanstaande worden gecontinueerd onder de firma van:

Cornelessen & Wattendorff,

die zich in de genegene welwillendheid van hunne geëerde begunstigers op het beste aanbevelen. En terwijl de ondergeteekende zijnen hartelijken dank betuigt voor de hem bewezene gunst, zoo verzoekt hij tevens dat diegenen, welke hem nog verschuldigd zijn, wel hunne debita zoo dra mogelijk gelieven af te betalen, ten einde hem in staat te stellen de oude boeken te kunnen afsluiten. E. CORNELESSEN.

Advertentie.

DE firma van *Soesman* en *Wilson* is op heden met wederzijdsch genoegen gedisolveerd.

SOESMAN en WILSON.

Batavia, den 24sten oct. 1822.

Advertisement.

THE concern of *Soesman & Wilson* has been this day dissolved bij mutual consent.

SOESMAN & WILSON.

Batavia, 24th Oct. 1822.

DE ondergeteekende berigt hiermede het publiek, dat hij werkzaam is als agent in het verkoopen en koopen van goederen, op de plaats; zoomede tot het bezorgen van vrachten aan schepen, en het waarnemen van in- en uitklaren derzelve, en van goederen, bezorgen van asfurantien, en alles wat tot het vak behoort.

Zijne begunstigers kunnen verzekerd zijn van de spoedigste en onzijdigste uitvoering hunner belangen, te meer daar de ondergeteekende niets voor eigen rekening doen zal.

Het kantoor wordt gehouden in de binnen nieuwpoort-straat, westzijde, no. 10.

JACOB EILBRACHT.

THE undersigned begs leave to inform the public, that he intends executing business as general agent in purchasing and selling goods in the place, also in procuring freight for vessels and the clearing in and out of the same, and of goods, effecting of insurance &c.

Those who may favor him with their commands can rely on a strict and prompt attention being paid to their interest, especially as the undersigned does not intend doing business for own account.

His office is kept in Newport-street within west-side no. 10.

JACOB EILBRACHT.

DE ondergeteekende, logerende ten huize van den heer *Mr. Cantervisscher*, op Molenvliet, verzoekt alle stukken aan hem gerigt aldaar te doen bezorgen.

H. J. HUSKUS KOOPMAN.
Maleisch translateur.

Batavia, 15 *october* 1822.

DE ondergeteekende verlangt een' *Europeschen mandadoor*, kunnende schrijven en goede getuigenissen produceren. Informatie bij de heeren *Leps* en *Co.*

D. POPKENS.

Batavia, 16 *oct.* 1822.

MEN vraagt op het land-goed Tjipoetat een' *Europeschen opziener*. Adres bij *M. Rudolph*, te Goenong-Saharie.

EEN bekwaam stuurman wenscht een emplooi, en liefst voor eene reis van hier naar Europa; te bevragen bij 's lands drukkerij.

Batavia, 31 *october* 1822.

DE heer *C. Swalue*, naar Nederland vertrekkende, verzoekt alle de genen, welke nog uitstaande zaken met hem hebben, dezelve te komen liquideren te zijnen huize te Tana-abang.

DE heer *R. Addison* maakt mits deze zijn aanstaand vertrek naar Europa bekend.

Batavia, 15 *october* 1822.

DE ondergeteekende, dit eiland verlatende, noodigt zijne crediteuren en debiteuren, binnen den tijd van zes weken, ter liquidatie; en stelt aan tot zijnen gemagtigden den heer *Timmerman*, onder-inspecteur der militaire administratie in de derde groote afdeeling.

De kapt. der artillerie, P. DE GEIGER.

Sourabaija, den 10*den oct.* 1822.

JOHN BUCKINGHAM intends quitting Java.

DE ondergeteekende vertrekt naar Europa.

F. W. VAN ZONST ZELDENRIJK.
Gepens. chir. majoor.

Batavia, 29 *october* 1822.

DE ondergeteekenden, met onderling genoegelijke overeenkomst hunne firma, onder den naam van *Greenewald* en *Meijer*, gedisolveerd hebbende, geven hiervan bij dezen kennis; verzoeken tevens een' ieder, welke vermeent nog eenige pretentie te hebben op hunne bestaanhebbende handelsbetrekkingen, zich te melden, ten einde het hem competerende te ontvangen.

GROENEWALD.
J. B. MEIJER.

Batavia, den 19*den oct.* 1822.

Wanted

By the undersigned,

A PERSON, well acquainted with accounts and the business of a counting-room generally, to whom a liberal salary will be given.

19*th Oct.* SHILLABER & Co.

DE kunst-schilder *Latour* heeft de eer het publiek te verwittigen, dat hij lessen in de teekenkunst geeft. Adres bij den heer *Mumm*, op Molenvliet.

LE BAILLY a l' honneur d' annoncer au public, qu' à compter du premier dimanche de novembre, il donnera fête tous les dimanches à 4 heures du soir.

L' entrée du bal sera d' une roupie.

Son épouse se propose de donner leçons de danse chez elle et en ville, et de faire dans r le dimanche les mêmes quadrilles qu' à l' harmonie.

DE eerst geteekende de door hem op de twee laatsten gepasseerde acte van volmagt gerevoceerd hebbende, wordt zulks bij dezen door hen allen bekend gemaakt.

C. W. VAN DER LINDEN.
J. KEIJER.
VAN DEN BROEK.

Batavia, den 16*den october* 1822.

SIJLMA, weduwe wijlen den Arabier *Sech Ibrahim Bin Alie Bassalil*, geeft bij dezen kennis, dat zij hare verleende generale procuratie op den Arabier *Said Mochamad Bin Alie Bin Hasien Mahadeli*, gepasseerd voor den notaris *A. Busfingh*, dato 2 augustus 1822 no. 9, heeft ingetrokken, en op nieuw als hareu generaal gevolmagtigden aangesteld heeft den heer *Pieter Veltbrugge*.

Batavia, den 12*den october* 1822.

چاٴي سيلمه بوجڠ در اورڠ عرب
شيخ ابراهيم بن علي بافليل كاسه
برتاهو سما سماوا اورڠ يڠ دي
فولمق عرب سيد محمد بن علي
بن حاشين محادلي سكرڠ اين
الي سره برنتيكن ايت فركراسي
يڠ دي ماسي فيكڠ يڠ سره بكين
در توان نوتاريس ابوسڠ دو هاري
بولن اڬوستوس تاهن ١٨٢٢ لومر
سمبيلن سكرڠ اين سره الڠ دي
ڤرپ كواة دان سره بكين لاين فولمق
سما توان فيل بروق يڠ توان فيل بروق
اد سوكه تاربمه *
ترسوڠ دبنوبه ڤد ١٢ هاري بولن
اكتوبر تاهن ١٨٢٢ ۞

DE directeur van 's lands drukkerij brengt bij deze ter kennis van het publiek, dat op last van het gouvernement gedrukt is de Maleische *Hikaijat Ismajatim* (geschiedenis van Ismajatim), en ter landsdrukkerij te bekomen, voor den prijs van *f* 12 het exemplaar.

De directeur voornoemd.
J. G. COORENGEL.

Batavia, den 20*sten september* 1822.

بهو دڠن اين كڤال در ڤد ڤتراٴن
كوفرنمنت برمعلومكن ڤد سكلين
اورڠ يڠ اتس تيته كوفرنمنت تله
سره ترتارا حكايت اسما يتيم دان
ننتوكن هركاپ دو بلس روفيه *
بنوبه ڤد ٢٠ هاري بولن سڤتمبر
تاهن ١٨٢٢ ۞

TER Lands-Drukkerij zijn van de pers gekomen, en voor tien stuivers het nummer te verkrijgen, de nummers van het staatsblad 30^a, 37, 38, 39, 40, 41 *en* 42.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.